

OSMAN KİBAR

Bakış 02.09.2017

AĞAKÖY LAKAPLARI

-Köy lakapları üzerine bir tasnif denemesi-

YarımElma Yayınevi

YarımElmaYayınevi

Osman Kibar

Ağaköy Lakapları

Köy lakapları üzerine bir tasnif denemesi

I. Baskı, Biga-2010

II. Baskı Biga-2017

ISBN

.....

Musahhih

Bünyamin Çoban

Editör

Hasan Avcı

Kapak

Ali Gezer

Arka kapak foto

Adil Akarsu & Halil Aydoğan

Baskı

YarımElma Kültür Üretim Merkezi

Önsöz 5

I. Giriş 7

II. Ağaköy'deki kişi adları üzerine
kısa bir değerlendirme 21

III. Ağaköy'ün kısa tarihçesi 29

IV. İnceleme 30

Lakapların kuruluşu 30

Lakapların kelime kaynağı 30

Lakaplarda işleyiş 33

Lakaplarla ilgili söz ve deyimler 44

V. Ağaköy'de lakapla ilgili tavırlar 45

VI. Sonuç 47

VII. Sözlük/Tasnif 48

Aziz Dostum merhum Mehmet Ocak için

ÖNSÖZ

Bu kitapçık lakaplar üzerine yapılmış bir dar alan çalışmasıdır ve yüz otuz beş yıl önceden günümüze Ağaköy'deki (Çanakkale, Biga) lakapları incelemek amaç edinilmiştir.

Sosyal bir temsil kimliği olan lakaplar, çoğu kere kişi adı yerine kullanılmakta ve belli bir tanıtım takdim ihtiyacına cevap vermektedir. Ayrıca lakap takma ve lakap kullanmanın belli bir sosyal/psikolojik tatmin ürettiği söylenebilir. Yergi ve kusur bildiren hakaret içeren lakapların muhatabında rahatsızlık uyandıracığı tahmini epey gerçekçidir, bunun yanında pek çok lakabın övgü yüceltme bildirimli olduğunu da kaydetmeliyiz.

Lakaplar, kişi adı ve soyadına rağmen yeni ortaya çıkmış basit dil malzemesi değildir. Tarihi ve sosyal bir karşılığı vardır. Lakaplar dilin ifade kabiliyetlerinden biri olarak görülmelidir. Bu yönüyle dilciler için karşı konulmaz bir çekim alanı olmak gerekir.

Bu mütavazı kitapçığın giriş bölümünde lakap kavramı ve ilgili terminoloji verilmiştir. İnceleme bölümünde Ağaköy'deki lakapların tür, dağılım ve ifade özellikleri üzerinde durulmuştur. Sonuç bölümünde ise varılan kanaatler dile getirilmiştir. Sözlük/Tasnif, son bölüm olarak düzenlenmiş ve lakap malzemesi sözlük sırasına göre ve/fakat aile-sülale bütünlüğü içinde tasnife tâbi tutulmuştur.

Elinizdeki kitapçık lakaplar üzerine bir *tasnif* denemesidir, bu yönüyle içinde bazı eksik ve bilgi yanlışları barındırması muhtemeldir. Binaenaleyh gayret bizden başarı ise Allah'tandır.

Osman Kibar

I GİRİŞ

Takma ad karşılığı olan lakaplar kültürümüzde çok yaygındır ve belli bir temsil kimliğine sahiptir. Köy kasaba gibi küçük yerleşim birimlerinde; kapalı topluluklar meslek zümreleri cemaatler öğrenci grubu veya hapisânelerde nerdeyse herkesin bir lakabı vardır ve gerçek ad yerine kullanılır.

İnsanlar özellikle gençlik yıllarından itibaren bir lakapla anılmaya başlanır ve bunun iyi ve güzel olması beklenir. Lakaplar olumlu olumsuz bildirimleriyle kişi ve ailelerin beceri huy meslek fizik özelliği veya iz bırakan anılarıyla ilgilidir. Çocukluk çağında lakap edinilenler azdır, orta yaş dönemine gelindiğinde çoğu lakap sabitle-nir.

Soyadı geleneği bulunmayan eski kültürümüzde lakaplar çok yaygındı. Çocuklara iki ad verilmesi de bundandır. Bunun yanında, aynı adı taşıyanları ayırmak için, lakap, ünvan, soy ve sülale adı birlikte kullanılmış-tır.

Mansıp uhde mertebe ve ünvan sınıfındaki ‘bilgi-ad’lar, hitap ve lakaptan farklıdır. Bunlar meslekî geçici adlandırmadır; nezaket ve itibârî benzetmelere dayanan ünvanlar gibi değildir. Bunun yanında hacı hâfız hoca gibi istek veya çalışmayla sahip olunan ünvanlar da var-dır.

Lakap, kişiye -çoğu zaman- başkaları tarafından verilen atfedilen/yüklenen takma adtır. İstisna olarak kişi kendisine belli bir lakabın takılmasını isteyebilir, bunu açıklayıp tahrik ve teşvik edebilir ya da ortamını hazırla-yabilir. Kimi zaman da lakap rahatsız edici olabilir. Kişi-nin rızası dışında ortaya çıkan lakaplarda bu risk vardır. Bu durumda ve istemediği halde lakap da onunla yaşayıp

gidecektir, hatta ölümünden sonra izleyen nesil/ler boyu varlığını sürdürecektir. Lakaplarda yaygınlık ve devamlılık unsurunun sosyal karşılığı budur. Öyleyse lakap takarken ve kullanırken kişilik haklarına dikkat edilmelidir diyebiliriz. Rahatsızlık uyandırıcı zora gidici üzücü rencide edici kınayıcı dışlayıcı aşağılayıcı incitici alay edici utançlı ayıplı müstehcen ve nefret bildirmli sözlerden lakap üretmek ve kullanmak kişi hakları kapsamında değerlendirilir, dinî yönden ise kul hakkı tanımına girer.

İslam geleneğinde ad takma

Allah(cc) insanlardan vakâr edep terbiye ve görgü kurallarına uygun yaşamalarını ister, kötü ad takmayı ve insanların adlarıyla alay etmeyi yasaklar. Kuran-ı Kerim'de *Kötü lakaplarla sataşıp atışmayın*¹ buyrulmuştur.

Kötü ad takma yasaklanmıştır, güzel ad takma ise Allah Rasûlü'nün bir sünnetidir. O, Hazret-i Ali'ye *ebu-turâb* (toprağın babası) biçiminde; diğer sahâbelerle ilgili olarak da *ebu-hureyre* (kedilerin babası) ve *ebu-umayr* (kuşların babası) gibi güzel adlar takmıştır.²

Lakaplarla ilgili terimler

Lakap

Lakap Arapça bir kelimedir ve takma ad demektir;³ çokluk biçimi *elkâp*'tır. Lakabın oluşumunda nispet (atıf), mansıp (resmî ünvan, makam) uhde (sorumluluk alanı) mertebe (sosyal statü) âidiyet mensubiyet meslek şahsiyet özelliği yer vb. başlıca unsurlar öne çıkar.

Köy kasaba gibi küçük yerleşim birimlerinde kapalı topluluklarda meslek zümrelerinde cemaatlerde öğrenci topluluğu veya hapisanelerde nerdeyse herkesin bir

¹ Hucûrat, 11

² İbrahim Canan, *Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yay., Ankara-1988, c. II, s. 437

³ Dîvân'da *ayag* biçiminde, TT ağızlarında ise *ayağ* olarak görülür.

lakabı vardır ve gerçek adın yerini tutar. Soyadı geleneği bulunmayan kültürümüzde lakaplar çok yaygındı. Çocuklara iki ad verilmesi biraz da bundandır. Bunun yanında aynı adı taşıyanları ayırmak için lakap ünvan soy ve sülale adı birlikte kullanılmıştır. Kişiler özellikle gençlik yıllarından itibaren bir lakapla anılmaya başlanır, bunun iyi ve güzel olması beklenir. Lakaplar kişinin yaşam süresiyle (ömür) sınırlanmaz, kişiden daha uzun ömürlü olabilir hatta çağlar boyu devam edebilir. Kimi zaman da kişi lakapsız yaşar ama ölümünden sonra lakap edinebilir.

Lakaplar olumlu olumsuz bildirimleriyle kişi ve ailelerin beceri huy meslek fizik özelliği veya iz bırakan anılarıyla ilgilidir. Lakap kişi için sonradan tercih edilen verilen takılan yakıştırılan edinilen bir ünvanıdır. Bunun yanında doğum ve ölüme bağlı lakaplar da vardır.

Doğmadan önce lakap edinme:

Babanın ölümüyle ortaya çıkar; yetimlik durumu (*yetim ali, yetim ayşe* vb.)

Doğum sırasında lakap edinme:

Annenin ölümüyle ortaya çıkar; öksüzlük⁴ durumu (*öksüz ali, öksüz ayşe* vb.)

Doğum ardınca lakap edinme:

Doğum şekli, yeri ve vücut yapısına dair lakap verilmedir (Sakatlık topallık çolaklık körlük şişmanlık arıklık gürbüzlük vb.)

Ölüm ardınca lakap edinme:

Ölüm şekli ve yerine dair lakap verilme durumudur. Bunun en bilinen örneği Hz. Ali'nin ağabeyi Cafer-i tayyâr'dır.⁵

⁴ ET'de ök, anne demektir. TT'de sadece olumsuz biçimiyle yaşamaktadır: öksüz (annesiz, annesi ölmüş).

⁵ *Cafer*, Mute savaşında iki kolu kesilerek şehit edilince Allah Rasulü ona *tayyâr* ünvanını vermiştir, "kuş gibi uçan" demektir.

Biga yöresi ve Ağaköy ağzında lakap kelimesi *lāp* biçiminde söylenir.

Ad (İsim)

Kişi adı, kişiye konmuş olan adıdır.

Ad koyma töreni

Ad koyacak kişi sabah namazını kıldıktan sonra aynı abdestle gelir çocuğu kucığına alır Kible'ye yönelir çocuğun sağ kulağına -alçak sesle- ezan okur sol kulağına *kâmet*⁶ getirir. Sonra yine sağ kulağına koyacağı adı üç kere söyler. “Adını biz verdik yaşını Allah versin,⁷ hayırlı evlat olsun, ömrü/yaşı uzun olsun; âmîn” benzeri bir duayla ad verme işi sona erer. Bu arada Allah Rasülü'ne sâlat û selâm ve tekbir getirildiği de görülür.

Çocuğa verilen ad tarih ve saatiyle Kuran-ı Kerim'e yazılır. Onun için bazı evlerdeki mushafın iç kapakları küçük bir soy kütüğü gibidir.

Adaş⁸

Aynı adı taşıyan kişileri bildiren bir terimdir.

Erkek adı

Erkelere konan adıdır. Erkek adları anlam yönünden bütün kültürlerde benzerlik göstermekte ve daha çok güç yiğitlik adanmışlık üstünlük bildiren kelimelerden seçilmektedir. Türkçede erkek adlarının ayırıcı özelliği olarak “alp ay er han” gibi kelimelerle kurulan birleşik adlardan söz edebiliriz. Bu üç kelime erkek adlarında daha sık kullanılmaktadır. Ama *aycan* *aygül* *aynur* *ayşen* gibi “ay” ile kurulan kadın adları da yaygındır.

Ezanlı ad

Ezanlı ad, İslam kültürüne ters düşmeyen dinî veya örfî yönden sakıncalı görülmeyen ve ezan okunarak

⁶ “*kadikâme't-es-salât*” ilavesiyle okunan iç ezan.

⁷ O. Ş. Gökyay, *Dede Korkut Hikayeleri*, Boğaç Han Boyu, s. 8

⁸ adaş<ad-daş

“konmaya uygun”, konmuş ad demektir. “deniz doruk ergün gönül gülse toprak” vb. adlar Türkçe olmasına rağmen ezanlı ad kabul edilmez ve tek başına konmaktan kaçınılır ikili ad olarak konmak istenir ya da bebeğin kulağına ezan edilirken bu adlar yerine *ahmet mehmet; ayşe fatma* vb. diye seslenilir. Bu durumda söylenen ad kayda geçmez ama hepten unutulmasın diye de göbek adı muamelesi yapılır. İkili ad vermelerde birisinin mutlaka “ezanlı ad” olması beklenir. Ezansız ad kullanımı yoktur. Din ve dini pratiklere mesafeli yaşam süren zümreler bile -çocuğu sünnet ettirmekte görüldüğü üzere- adın da ezanlı olması konusunda belli bir hassasiyet göstermektedir.

Geçici ad

Böyle bir adlandırma terimi yoktur ama “durum” olarak varlığından söz edilebilir. Eski Türk geleneğinde çocuk (erkek çocuk) büyüyüp bir beceri veya başarı gösterene kadar atsız (adsız) ya da *adıl* olarak anılırdı. Sonra temayüz ettiği alanla ilgili olarak kendisine uygun bir ad verilirdi. Örneklerini Dede Korkud destansı hikayelerinde gördüğümüz bu durum bugün lakaplar için geçerlidir.

Göbek adı

Yeni doğan çocuğun göbeği kesilirken ve Müslüman olduğunu bildirmek amacıyla konulan geçici adıdır. Erkeklerle *mehmet* veya *ali* kızlara da daha çok *ayşe* veya *fatma* adı verilir. Doğum sırasında orada bulunan ebe ya da başka biri tarafından konulur. İslami gelenekte ölü bile doğsa çocuğa bir ad konması beklenir. Çocuğun yaşayıp yaşamayacağı bilinmediğinden bir an önce ad koyma yoluna gidilir göbek adının buna bağlı olarak verildiği düşünülebilir. Hastane doğumlarında kültür eksikliği telaş ya da yozlaşmaya uğramış görevliler tarafından ezan ve kâmet okunmadan konulduğu gözlenmektedir.

Göbek adı kayda geçmez ve yakın çevre tarafından bilinir. Bazen benimsenerek gerçek kişi adı olarak alındığı da olur.

İkinci ad

İkili konan adlardaki ikinci ada denir ve birinciye göre daha çok kullanılır. *abdulkerim-kürşat seyfettin-alper; ayşe-tülin emine-betül hatice-büşrâ* vb.

İsim babası

Kişi adından çok buluş alet eser malzeme sokak şehir söz (kitap film) vb. ile ilgili adlandırma yapan kişiye denir. Cadde sokak işletme köprü dernek vb. kurumlara isim babalığı yapılabilir. Bazı ürünlere önce (üretim aşaması) veya sonra ad verilebilir bu yönüyle reklam ve tanıtım şirketleri profesyonel birer isim babası olarak görülebilir (Gıda ve temizlik ürünleri gemi silah uçak uzay arabası vb.) Turgut Özal Fatih Sultan Mehmet, Recep Tayyip Erdoğan ise Yavuz Sultan Selim köprüsüne isim babalığı yapmıştır. Bu durum, bilinçli bir duruş olabileceği gibi amaç gütmeksizin de ortaya çıkabilir. Oskar olarak bilinen Amerikan Akademi⁹ ödülleri ile ilgili örnekleme ilgi çekicidir. Kütüphane görevlisi Margaret Herrick'in malum heykelciği amcası Oscar'a benzetmekle o nesneye isim babalığı yaptığı söylenir.

Kimi zaman bir çocuğa ad koymakta sosyal rol üstlenen birisi ya da kendi adı bir çocuğa verilen kişilerin de "ben onun isim babasıyım" bildiriminde bulunduğu görülür.

Kadın adı

Kadınlara konan adıdır. Türk kültüründe kadın adı olarak daha çok sevgi güzellik çekicilik yakınlık yumu-

---

⁹ Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi (*Academy of Motion Picture Arts and Sciences*, USA Los Angeles-1929).

şaklık olgunluk iyi huy iffet bildiren kelimeler tercih edilmektedir. “ay öz *gül nur*” ile kurulan birleşik adların çoğu kadın adıdır.

Kod adı

Müstear isim karşılığı ve aynı görevde olmasına rağmen daha çok istihbarat ve yeraltı faaliyeti gösteren kişilerce kullanılır; tartışmalı yasalara ve baskıcı vahşi rejimlere karşı bir önlem olarak üretilir. Belge düzenlenmesinde ise sayı (rakam) biçiminde gösterilir.

Mübarek isim

İslami bir karşılığı olan bütün din kökenli adları bu başlıkta toplayabiliriz. Allah’ın güzel adları (*esmâü'l-hüsna*), Hz. Muhammed’in adları, bütün nebi rasul adları, sahabe adları ve Kuran’dan alınma adlar mübarek (üstün değerli kutlu) kabul edilir.

Ön ad

İkili konan adlardaki birinci ada denir ve pek kullanılmaz (bkz. “İkinci ad”).

Sahte ad

Daha çok sözlü kullanımda görülür ve geçicidir. Kişi herhangi bir sebeple sahte ad bildiriminde bulunabilir. Belli birinin adı olabileceği gibi rastgele de seçilebilir. Yazılı belge olarak ise daha çok kimlik sürücü belgesi (ehliyet) ve pasaport halinde düzenlendiği görülür.¹⁰

Soyad¹¹ (Soyisim)

Ural-Altay dil ailesi geleneğinde soyad görülmez lakap veya aile şehir ve mesleğe atıf vardır. Soyad olgusu özellikle batıda (Hint-Avrupa dil ailesi) yaşayan bir kültür unsuruna -biraz da ihtiyaçtan- resmîyet kazandırılma-

¹⁰ Sahte ad kullananların kendi adını andıran ya da içinde benzer sesler bulunan ad seçtiği gözlenmiştir.

¹¹ Geniş bilgi için bkz. Osman Kibar, Türk Kültüründe Ad Verme, Akçağ Yay., Ankara-2005

sından ibarettir. Bilindiği kadarıyla Osmanlı Ermenileri de XIX.yy ortalarından itibaren soyad kullanmaya başlamıştır.

Erken dönem Amerikasında köle tüccarları kendi ad ve soyadını bazen de aşağılayıcı özellikte rastgele bir adı zenci köleye verdi. Bunu bazen de satıldığı çiftlik sahibi *efendi* yaptı. Bu kadar olmasa da Tc'de de benzer bir verme/dayatma mekanizması ile karşılaşıldı.

İroniye bakın ki dijital teknolojinin yaygınlaşmasıyla dünya ile eşzamanlı olarak Tc'de de kimlik nu. ad ve soyadın yerini almaya başlamış bulunuyor! Tc pence-resinden bakıldığında ise zaten uydurma dayatma köksüz zevksiz aidiyetsiz sözde soyadlar yakın gelecekte yerini kimlik nu. rakamlarına bırakacak gibi. Bakalım gelecek daha neler getirecek...

Bugün Tc'de birçok kişi için soyadın bir anlamı ve değeri yoktur (Soyad üzerinden sövgü tercihi bile yapılmaz). Soyadın resmi işler dışında sosyal hayatta bir temsil kimliği ve temsil gücü bulunmaz. Numara ve kodlamanın ötesinde bir değer de ifade etmiyor. Soyadı verilirken (çünkü almaya fiilî engeller konmuştu)¹² aşiret yapısını koruyan bazı topluluklar zengin ve nüfuzlu aileler geçerli lakaplarını -azınlıklar mevcut soyadları- soyad olarak alabildi. Diğerleri -bütün bir halk- kâtiplerin insafına ve zevk tercihine bırakılmıştı (Bir kâtibin birikimi kültür ve edebî zevki ne olabilecekse!) İşte Türkiye'de bugünkü soyadı manzarası böyle ortaya çıktı. Hem sonra konu niye kâtip vb. tiplerle ilgili olsun ki. Bizim dışımızda irademiz iznimiz talebimiz olmaksızın birileri (dönemin siyasi aklı *ulujensiya* tekparti diktatörlüğü/otoritesi)

---

¹² Günümüz hükümetinde bakan olarak görev yapan Prof. Dr. Beşir Atalay'ın babası yasak olduğu için *beyzâdeoğulları* lakabını soyad olarak alamamıştır (bkz. Yeni Şafak, 09.12.2002, s. 9).

buna karar vermiş ve uygula(t)mış bulunuyor. Halkı gütmeye ve dayatmaya bağlı rejimlerin karakteristiği bu.

Soyad verme/dayatma işi nasıl oldu / Şöyle oldu:

Her zaman olduğu gibi gene tam müsellaah (silahlı) bir manga asker köye vahşi bir giriş yaptı. Erkekleri minaresinde ezan okunması yasaklanmış cami meydanında topladı (gözlerde dehşetin izi korkudan titremeler ve ancak fısıltıyla salavat getirmeler...) Bu alışılmış bir kurşuna dizme veya Kuran yakma da olabilirdi ama silahlılar bugün nedense daha *hayırhah* bir operasyon için buradaydı. Adına *soyadı* dedikleri bir kelime, hane reislerine sırayla dikte/tebliğ edildi. İşbu sözün karı kızan iyi bellemesi yoksa *bundan kelli* onsuuz hiçbir resmi işlem yapılmayacağı bildirildi. İş kısa tutuldu, kahramanlığı kendinden menkul üniformalı memurlar zavallı paryalara yönelik namlu doğrultma ve dipçik vurma pozisyonunda gevşetmeye gitti bilahere ve mutad üzre ağanın/muhtarın özel ikramı kuzuçevirme eşliğinde Tc resmi içeceği olan rakı tüketimine geçildiği görüldü...

Günümüz itibariyle şu acı ama gerçekçi tesbitten kaçınıyoruz:

Evet, şaibeli bir geçmiş ve utançlı bir uygulama ürünü olan soyadlar, doksan yıla yaklaşan hatırısayılır bir zaman akışında mecburen alışılıp benimsenmiş bulunuyor (bkz. *tersine örf*). Tarihe ve sosyolojik akışa müdahale edilmese zaten kendiliğinden yolunu bulacak bir olgu, kötü niyet birikimli nefret ve bozgunculuk şehvetinin meyvesi olarak raflardaki yerini aldı. Zedelenmiş rencide edilmiş çirkinleştirilmiş iğfale uğramış bir “geçmiş” özensiz çalakalem kimliksiz ruhsuz tepedeninmecî beğenidişi ve zevkyıkımı bir “bugün” halinde karşımızda...

Sistemin seçkinleri ve batı terminolojisini tanıyan üçbeş bin entelektüel soyadı alırken taklit tercüme psiko-

lojisi veya tarama yolunu izledi. Kimi rejim seçkinlerine beceri eğilim zevk -eğer varsa- meslek durumlarına göre soyadı bahşedildi: *ata atakul atalay atay bezenel bozok cebesoy kocatürk korutürk mayatepek özçizgen öymen soyak sporel tarcan yen vb.*

Taklit, Batı dillerinde kullanılan soyadların Türkçe karşılığını tesbit; tercüme ad veya lakabın Türkçe çevirisini almak¹³ tarama ise ET eserlerden ölü kelime ve kavram devşirmek biçiminde görüldü. Köylerde *akad batu ediz inal kür* gibi soyadların pek görülmeysi bu durumla ilgilidir.

Yaşananı sosyo-kültürel bir kırılma ve olmuş bitmiş(!) bir köksüzlük karmaşası (anomi) biçiminde değerlendirmek mümkündür. Bu karışıklık sırasında gelenekli yapısını koruyan ve/fakat siyasi imtiyaz sahibi üç beş yüz aile (regimle kurdukları *çoközel* ilişki sayesinde) *beritan bucak saltuk tepedelenlioğlu; hocaoğlu müderri-soğlu şeyhoğlu* gibi âdiyet bildiren soyadlar edinebildi.

ABD vb. gibi *normal* ülkelerde kurucubaba ad ve soyadları¹⁴ teşvik sebebi halinde serbestçe ve yaygın olarak konabilirken Türkiye vb. üçüncü sınıf *özel* rejimlerde kurucu irade aktörleri yasa koruması altına alınmıştır ve ad olmasa da soyadla ilgili uygulamalar (yasaklama/kısıtlama) dikkat çeker.

Soyadlar psikolojisi çarpık ruhsuz ve âdiyet yönü temelsiz olduğu için değiştirilmesi kişi adlarına göre daha kolaydır. Onun için Türkiye’de ad değiştirene az soyad

¹³ Hamdullah Suphi soyadı olarak *hamdullah*’ın Türkçe karşılığı(!) *tanrıöver* soyadında karar kılınmıştı. “hacı, müminler” vb. lakaplar yerine ise “inan” soyadı verildiği görülür (bkz. Oğuz Atay, *Bir Bilimadamının Romani*, İletişim Yay., İstanbul-2003, s. 23).

¹⁴ İç savaş sonrası kısmî bir özgürlüğe kavuşan ABD’de zencilerin nerdeyse yarısının soyadı *washington*’dur.

değiştirene çok rastlanır. Adını değiştiren -eğer mâkul bir sebep yoksa- kınanırken soyad değiştirmeyi kimse ciddiye almaz. Belki de kurtuldu diye sevinenler çıkabilir. Çünkü bizim soyadı hikayemiz komiklikler galerisindeki utançlı ve garip tablo adları gibidir.¹⁵

Çevremizde soyadıyla övünüp gururlanan insan göremeyişimizin sebebini derinlerde aramaya gerek yok bu satırların yazarı da soyadından övünç duyamamış ve kendi geçmişine dair bir âidiyet kuramamıştır zira öyle bir ilgi yoktur!

Tc’de yaşayan birisinin soyadından yola çıkarak tarihi sosyal veya güncel bir aidiyet *okuması* yapmak ya da bir tahminde bulunmak mümkün değildir. Aslında bu bazı başka “geri ülkeler” için de söylenebilir fakat Tc’deki “ilgisizlik” oranı aşırı yüksektir ve tesadüften çok cari sistem dayatması ve onun *etikdışı* entelektüel kötü niyet ve tahammülfersa kapasitesi(ziliği)yle ilgilidir.

Başka kültürlerde de garip soyadlara rastlamak mümkündür fakat bunun bir geleneğin yansıması olduğu bilinir. Türkiye’deki ise sözde ideolojik bir sapkınlığın¹⁶ bugüne taşıdığı ve vazgeçilmesi -teknik olarak- zor bir tuhafıktır.¹⁷

Basın yayın alanında siyasilerin soyadıyla anılması ise batı kültürünün etkisiyle ortaya çıkmış bir *sözdeaydın* yabancılaşmasıdır. Ayrıca bir Türkün kendini soyadıyla tanıtmaya yeltenmesi taklit hastalığı ve görgüsüzlük yanında karşısındakine bir hakaret ve *şapşallık* olarak değerlendirilir bu yüzden pek karşılaşılmaz. Bu durum

¹⁵ Refik Halid “Karay”ın soyadıyla ilgili spekilasyon meşhurdur!

¹⁶ Soyadı yasası ve uygulamasıyla ilgili *ironi* için bkz. Oğuz Atay, age.

¹⁷ Tc cari sistem 1934’te yabancı soyadlarını yasaklayan bir yasa çıkarmakla bu konudaki ketumiyetini bir daha göstermişti.

kendine yabancılaşma ve egzantrik bir sapma diye tanımlanmaktadır.

Yabancı ülkelerde azınlık olarak yaşayan Türklerin çoğu soyad olarak kişi adı kullanmaktadır (*Hatice Süleyman, Nimetullah Hafız, Sadık Ahmet...*)

Kimi zaman da o ülkenin gelenek veya baskısıyla soyad olarak kullanılan adın sonuna oğlu anlamında (Slav dillerinde *ev*¹⁸ *of ov iç viç*; Farsça *zâde*) bir ekleme yapıldığı görülmektedir (*Naim Süleymanof, Haydar Muttalibov, Şükrü Veliyev, Aliya İzzetbegoviç, Ramazan Haliloviç; Bahtiyâr Vahapzâde, Rüstem Şirinzâde...*)

1987-1988 yıllarında Bulgaristan'daki komünist rejim diktatörü Tudor Jivkov'un estirdiği baskı ve kısıyımı saymazsak -ki mezar taşlarındaki İslami adlar bile kazınmıştı- geçtiğimiz yüzyılı tutsak olarak geçirmiş Türklerin İslam kökenli ad ve soyad konusunda Türkiye'ye göre daha şanslı bir konumda buldukları görülür.¹⁹ Kıbrıs'ta da kişi adından soyad edinmiş çok Türk vardır, bu konudaki *tersine motivasyon* kısıtlama veya engelleme Tc ile sınırlı gibi görünüyor.

Kişi adından soyad edinmeye/verilmeye dair sayılı birkaç örnek şunlardır: Adile Naşit,²⁰ Burçin Abdulalh, Hasan Cemal, Hüseyin Avni Danyal, Rutkay Aziz; Ahmet Davutoğlu

Sistemde bazı soyadlara “oğlu” eklendiği görülür: *gençoğlu kartoğlu tantoğlu ustaoğlu...*

¹⁸ Kadınlar için (dişilik bildirim) *eva/yeva*'dır

¹⁹ Tc'de 1927'de çıkarılan Osmanlıdan kalan eserlerdeki kitâbe alınlık tuğra vb. alametlerin yok edilmesine dair kanun 2016 yılı itibariyle hâlâ yürürlüktedir. Bulgaristan'daki *çağdaş* uygulama komünist rejimin çökmesiyle (1990) sona erdi ama Tc direnmeye devam ediyor.

²⁰ *Adela(?) Naşit*

Kimi zaman da şehre atıf vardır: *bigalı karslı muğlalı tercanlı zileli...*

Özellikle bazı soyadlar kadın adıyla birlikte kullanıldığında itici utançlı ve ayıp bir manzaranın ortaya çıktığı görülür: Aynur Kılı, Cansu Yarı, Gamze Delik, Özlem Bozuk, Sude Donukara...

Tc kendi belirlediği veya dayattığı bir soyadını edinmesi için sevgili halkına iki gün süre tanıdı (Fihakika bu minval üzere 24 Kasım 1934 tarihinde soyadı yasası çıkarılmış bulunuyordu). Oysa 1987'de Bulgaristan komünist rejiminin azınlık durumundaki Müslüman Türk, Pomak ve Çingenele bu mübarek iş için ayırdığı zaman aralığı iki ay idi. Buradaki cömertlik olgusu Tc'ye nazaran göz yaşartıcıdır!

Bu arada şunu da kaydetmeden geçmek insafsızlık olur! Kadın ve kadın haklarına sözde önem verdiğini deklare eden sistem, iş soyada geldiğinde kadını kocasının soyadına mahkum etmekten çekinmemiştir ve gariptir sözde kadın hakları savunucusu kimi *dilberlerin* bunu eleştirmek hiç akıllarına gelmemiştir. 2016 yılı itibariyle kadının kendi kızlık soyadını kullanabilmesi yolundaki engeller henüz kalkmış değil (Yani *goliat* hâlâ direniyor!)

Türkiye'deki yaygın soyadları şunlardır:

Çelik (842 bin), demir (973 bin), kaya (1 mil. 38 bin), *şahin* (876 bin), yılmaz (1 mil. 509 bin).

Mahlas

Kişinin kendi istek ve seçimine bağlı olarak belirlenen bir takma adıdır. Edebî gelenekte çok yaygındır. Türkçe olanlar yanında daha çok yabancı kelimelerle ve nispet ekiyle kurulur:

bayramî dadaloğlu karacaoğlan köroğlu yalnız ozan yetik ozan; *avnî bâkî dâî fuzûlî muhubbî murâdî neşrî peçevî seyrânî reyhânî şehriyâr zihnî...*

Müstear²¹ isim

Mahlas ile aynı görevdedir. Daha çok yazar gazeteci ve sanatçılarda (oyuncu şarkıcı türkücü) görülür.²² Birden çok müstear isim kullanılabilir.

*

Tam terim kimliği göstermese de günlük akışta sokak dili ve halk ağzında geçen birkaç ifade daha vardır. İslam dışı ve özellikle Hıristiyan adlarını tesbit yanısıra belli (aykırı, absurd) kişi adlarına karşı hoşnutsuzluk ve tepki bildirimli olarak *gavur adı* dendiği görülür. Her ne kadar acaip tuhaf ve garip adtan söz edilse de *uyduruk ad*, biraz da argo bir bildirim olarak değerlendirilmelidir. Muhatabın adına dair/karşı takınılan olumsuz (beğenme onaylamama hafifseme aşağılama) bir tavır ifadesidir. Özellikle yeni ve gelenek dışı adlara yaklaşımda bu tutumun izi görülür. Yine bazı Türkçe ve yeni konmaya başlanmış adlara ilişkin *kitapta geçmeyen ad* tanımlaması kullanılır, kitap'tan kasıt Kuran-ı kerim ve yaşanan İslam kültürüdür. Burada İslamî duyarlık ve geleneğe uygunluk beklentisi öne çıkar.

*

II. lakap : Kişinin diğer lakapları bildirimi.

Başka kişi : Aynı sülale ya da aile içinde aynı ad soyad ve lakaba sahip ikinci kişi bildirimi (Daha çok torunlar bu konumdadır).

Eski lakap : Günümüzde kullanılmayan unutulmuş lakap bildirimi.

Sülale içi lakap: Aynı sülale içinde ortaya çıkmış ikinci farklı lakap bildirimi.

---

²¹ *müstear* Ar.: Örtülü, gizli

²² Günümüz ses ve sahne sanatçılarının kullandıkları müstear isimler için, bkz. DB Tercüman, 17.02.2003, s. 2

II AĞAKÖY'DEKİ KİŞİ ADLARI ÜZERİNE KISA BİR DEĞERLENDİRME

Köydeki kişi adlarının çoğu gelenekli adtır. “çağrı, eray, erhan, ertuğrul; betül, gökçen, selcen, sevde” vb. ise yeni konulan adlardır.

Yaygın erkek adları

ali, āmet (ahmet), asan (hasan), ibrām (ibrahim), irecep (recep), ismēl (ismail), mıstafa (mustafa), mēmet (mehmet), osman, üsēn (hüseyn)

Az görülen erkek adları

abdurrahim, abdurrahman, aptiş (abduş), feti (fethi), fēzi (fevzi), kārani, kâzim (kâzım), şāyip (şuayip), üsmen (hüsmen),²³ veli, veysel

Kadın kişi adları

Kadın adlarının çoğu Arapça ve dişi (*müennes*) çekimlidir.

anife (hanife), bedirye (bedriye), fetiye (fethiye), fikirye (fikriye), ilmiye (hilmiye), kadirye (kadriye), nādiye, nāyle (nahile), nāyme (naime), nūrye, rabiye (rabiya), rādiye, rayime (rahime), rāyle (rāhile), remziye, sabirye (sabriye), sāmīye, sāyme (saime), selīme, sülbiye, şāziye, şükür̄ye (şükr̄üye), ūrye (huriye), ūlbiye (hülbiye), üngül (ümmügül), üsnüye (hüsünüye), vasfiye...

Yaygın kadın adları

anife (hanife), āşe (ayşe), atçe (hatice), emne (emine), fatme (fatma), selīme, şerife, zînep (zeynep)

Az görülen kadın adları

āfet, ākime (hakime), beysine, cevriye, cüveriye, eftādiye, elēme (elhāme), elmas, emetullah, firdes (fir-

---

²³ “hüseyn”den galat.

devs), imran, ismet,²⁴ gönül, mîrem (meryem), mültezime, müzyem (müzeyyen), pembe, sēмки (seniha), sülbiye, şāsine (şahsine), ūrye (huriye), ūlbiye (hülbiye), ūngŭl (ümmügŭl), ūngŭsŭn (ümmügŭlsŭm), ūnzŭle, ūrkiye (rukiye), ūrkŭş (rüküş; rukiye), zelye (zeliha), zöre (zühre), zŭmbŭrye (zŭmriye)

Adlarda tavır

a.Oğluna kendi adını verme

Çocuğun yaşama dileği ve soy devamlılığı fikrine dayalı olarak konduğu görülür.

mācır āmet (Ahmet Yılan) üç oğlundan birine *āmet* adını koymuş (doğ. 1956), büyük oğlu Mustafa (Yılan) da oğluna *āmet* adını verince (doğ. 1960) aynı zaman diliminde dede oğul ve torunun aynı adı (*āmet*) taşıdığı görüldü (bkz. *mācır*lar-I: Ahmet Yılan).

uzun āmet (Ahmet Gül) oğluna kendi adını vermiştir (Ahmet Gül, doğ. 1947).

kara ibrām (İbrahim Altınbaşak) oğluna kendi adını vermiştir (İbrahim Altınbaşak, doğ. 1959)

oraz nŭri (Nuri Horoz) oğluna kendi adını vermiştir (Nuri Horoz, doğ. 1970).

Biraz daha geriye gidilirse Çanakkale şehitlerinden üçünün baba adı taşıdığı görülür.

b.Oğluna yaşayan aga (âbi) veya amca adı verme

kāmīlcik irecep (Recep Akça) ikinci oğluna *mus-tafa* adını vermiştir (doğ. 1977), bu hem yaşayan agası hem de amcasının adı idi (bkz. *kāmīlcikler*: Mustafa Akça).

²⁴ “*fikret hikmet muzaffer nusret suat*” gibi eskiden (70-80 yıl önce) kadınlara verilen bir ad olan “ismet” burada da kadın adı olarak karşımıza çıkmaktadır ama İsmet Özcan (ismet karı), Osmaniye Köyünden gelmedir ve Mümin Özcan’la ikinci evliliğini yapmıştır.

küçük mēmetlerin mēmet aga (Mehmet Tekin) ikinci eşinden olma oğluna *halil* adını vermiştir (doğ. 1959). Diğer oğlu Şaban (*kara şaban*) da aynı yıl doğan oğluna üvey kardeşinin adını koyunca amca-yeğen *halil* adında buluşmuştur.

c.Oğluna ölmüş aga (âbi) adı verme

kibarların ali'ye (Ali Kibar, doğ. 1952) ölen agası ali'nin (öl. 1951) adı verilmiştir.

Necmettin Ocak (Selimâlar) oğluna ölen kardeşi sebahattin'in (öl. 1976) adını vermiştir (Sebahattin Ocak, doğ. 1977).

d.Kızına kendi adını verme

Çok seyrek görülen bir durum da kızına yaşayan anne adı vermektir. Önceki çocukları yaşamayan anneler doğan kızına kendi adını vererek yaşama dileği (soy devamlılığı fikri) ortaya koyar. Ağaköy'de buna dair üç örnek belirlendi:

mēmetlerin alilerin atçe abu (Hatice Şeker) kızına kendi adını vermiştir (bkz. *alombaşlar*: Hatice Şeker/Yılmaz, doğ. 1929).

çıtırık emne (Emine Boran) kızına kendi adını vermiştir (bkz. *pampiler*: Emine Boran/Akkaya, doğ. 1962).

kâmilcik kāsı āşe abu (Ayşe Akça) kızına kendi adını vermiştir (bkz. *kurdāmetler*: Ayşe Akça/Kurt, doğ. 1965).

Aynı adı taşıyan anne-kız durumu bazen tercih dışı ortaya çıkabilir yani tevafuken gelin ile kaynana aynı adı taşıyor olabilir ve torunun doğumuna yakın babaanne/anneanne ölür ve kız toruna (vasiyet veya örfî sebeple) o ad verilirse bu durumda anne ile kızı aynı adta buluşmuş olur.

Aynı adı taşıyan “nine-anne-torun” örneği belirlenmedi.

mācır āmet örneğine istisna kaydıyla bakarsak kırk elli yıl önceye kadar torunlara yaşayan abba anne (dede nine) adı konmadığı görülür. Ağaköy’de yaşayan abba adı verilen ilk kişi/torun Mustafa Ayhan (bkz. *mıka-lar*) diye belirledik (1955).

Diğerleri...

1964 doğumlu Osman Yavaş (bkz. *kuru osman-lar*). Adigeçenin iki abbasının (dede) adı da *osman*’dır (Osman Yavaş-Osman Kuru). Kendisine osman adı konmasında bu olgunun ağır bastığı düşünülür.

1974 doğumlu Kerim Yıldız (bkz. *kerimālar*). Abba adı olan *abdulkerim*’den kısaltma *kerim* adı verilmiştir.

Bugün için Ağaköy’de sağ abba (dede) anne (nine) adı taşıyan pek çok torun vardır.

*

Mehmet Köse, ölen birinci eşi Mustafa kızı Emine’nin (1941-1958) adını, ikinci evliliğini yaptığı Seyit kızı Zeynep’ten doğma kızına vermiştir (1966).

Gerçek ad kayıtlı ad

belber alilēn mārem’in (Muharrem Sezen) kayıtlı kişi adı erdoğan’dır ama bu durum aile ve yakın çevresi dışında pek bilinmez.

kerimā’nın (kerim ağa) kayıtlı adı *abdulkerim*’dir (Yıldız). Ama herkes *kerim* diye bilir öyle kullanır zira *abd* ile kurulan adlarda kısaltma çok yaygındır. *kadir* (*abdulkadir*), *rāyim/rahim* (*abdurrahim*), *rahman* (*abdurrahman*) vb.

*süpürgeci sālimler*in *sālīm aga*’nın gerçek adı soyadı Selim Kahraman’dır. Kendisini evlatlık edinen Sa-

lim Akkaya onu kendi üzerine geçirtmiş (soyadını vermiş vâris eylemiş) ve *selim* adı da babalık'ı *salim*'in adına sesteş benzerlik gösterdiğinden 1934'ten bugüne kendisi Salim Akkaya olarak tanınmıştır.

Ad değiştirme (isim tashihi)

İki örnek belirlendi:

Nurcan (Avuç) Sezer, adını *fatma* olarak değiştirmiştir (1974). Halil Tekin, adını *halil ertuğrul* olarak değiştirmiştir (2003).

Soyad değiştirme

Ağaköy'de yetmişli yıllarda birkaç ailenin soyadı değişikliğine gittiği görülür:

mācır mēmetlē (muhacir mehmetler) “yılan” olan soyadını “cambaz” olarak değiştirmiştir.

mēmetlēn alilē (mehmetlerin aliler) “eker” soyadını “şeker” olarak değiştirmiştir.

yavaş osmannā (yavaş osmanlar) “güçlü” olan soyadını “yavaş” olarak değiştirmiştir.

avdarlā (avdar āmetlē) “ceylan” olan soyadını “ceyhan” olarak değiştirmiştir.

nāziye mustafa (Mustafa Yılan) ise soyadını “ak-yol” olarak değiştirmiştir (2005).

Ağaköy'de sülale ve aile yapısı

Sülale, Arapça bir kelimedir ve “soy” anlamına gelir.²⁵ çocuklar ve torunlar *slb* ile ilgilidir, eş anlamlısı zürriyet'tir. Sülale, kısaca “dede, dedenin kardeşleri, ba-

---

²⁵ *sülale-i tāhire* (Hazret-i Muhammed'in temiz soyu), *sülale-i osmānī* (Osmanlı soyu).

ba, kardeşler; amcalar ve yeğenlerden (kardeş kızanları)” oluşan bir sosyal yapıdır.

Aile de Arapça bir kelimedir ve ocak; *familya*, *ehl-i beyt*, *hânedân*, *iyâl* anlamındadır. Eşler (ana baba) ve çocuklardan oluşan en küçük sosyal yapı olarak tanımlanır. Biga yöresinde aile, bazen sadece kadın/eş karşılığı kullanılır. Evli bir erkek karısına atfen “ailem” der. Geniş anlamda aile tanımına dede nine amca/lar da girer.

Lakaplarda yaygınlık ve devamlılık unsuru sülale temeline dayalıdır, bunu aile izler. Şahsi tutum, çoğu zaman üçüncü sırada yer almaktadır.

Biga yöresinde olduğu gibi Ağaköy’de de boy, oymak; aşiret²⁶ yapısı yoktur. Sosyal âidiyet birimi olarak sülaleden söz edilebilir.²⁷ Günümüzde sülale de yerini aileye bırakmış gibidir. Yörede soyadı üzerinden ciddi bir âidiyet tavrı görülmez.

Hitap ünvan lakap ilişkisi

Hitap-ünvan biçimlerinin lakap olarak belirlediği görülür. Ağaköy’de erkekler için “ā (ağa), aga, abba”, kadınlar için “abu, anne (nine)” hitabı çoğu kişiye -adıyla birlikte- lakap olmuştur (aptiṣā, üsmenā; dāvit aga, ibrām aga; oraz abba, pelvan abba; pēmbē abu, zīnep abu, zōre abu; kurdanne, tatar anne).

---

²⁶ *aşiret* (Ar.): Aynı soydan olan ve işbölümü halinde birlikte yaşayan topluluk (Oymak ve kabile ile eş anlamlıdır). Günümüzde aşiret, bazen kişinin Kürt kökeni bildiriminde de kullanılmaktadır. Aşiret ve kabile tanımında konar-göçer özellik belirleyicidir.

²⁷ Sülale yerine yine Arapça zincir demek olan ve sıra, şecere, soy bildiren *silsile* de kullanılır ama daha çok yergi/sövgü amaçlı işlektir.

Türkçede lakaplar (ünvan sıfatları) adtan önce gelir (kara asan, kâye ismâl, kopuk üsën, kuru neşat; paşa islam²⁸).

Terim olarak kullanılan ünvanlar ise adtan sonradır (akkı çavış, rāsım onbaşı).

Ağaköy'deki diğer hitap biçimleri

Erkeklerarası hitap	: âretlik, artlık
Kadınlar arası hitap	: âret, kardaş, kardeş, ayolcâzım, ²⁹ ücâzım, ³⁰ mari, ³¹ gülüm, şekerim, canım
Kadından kocasına	: adam, bizimki
Kocasından kadına	: âyile (aile), bizimkisi, karı, mari, kâ, (h)âne sâbi
Kaynanasına	: kayna, kız anası, analık
Kaynatasına	: buba, kaynata
Büyüklerden çocuklara:	dudu, dudum, gülüm, kerata, kızanım, minim, şekerim, yavrım
Anneden çocuğa	: çocūm, kızanım, kızım, m'annem (be+annem), ölüm, yavrım
Babadan çocuğa	: çocūm, ölüm; kızım
Diğerleri	: koca anne (anne veya babanın ninesi), sütba (sütbaba/dede), sütne (sütne/anne)

²⁸ “paşa islam” tamlamasında “paşa” sülale lakabı olarak görüldüğü için başa alınmış olmalıdır. Mansıp değil, âdiyet bildirimlidir (islam paşa, biçimi de kullanılır).

²⁹ ay+oğul-cağız-ım

³⁰ hū+can-cağız-ım

³¹ bre>vere>mere>mari? Bu hitap yörede özellikle göçmen ağızlarında görülmektedir. Mari'nin (meri, mari) batı dillerindeki yaygın kullanımı ve sesteş benzeşme göstermesi bre'nin mari'ye dönüşmesinde etkili olmuştur denebilir.

Çocuk hitapları

Anneanneye	: uzak anne
Anne-dedeeye	: uzak abba
Anneye	: nine, nina (“ana” yaygın değildir).
Babaanneye	: yakın anne
Baba-dedeeye	: yakın abba
Babaya	: buba, bıba
Dedeeye	: abba, appa
Kardeşlere	: dudu, ³² dudum, duducūm; aga, ābi; abu
Nineye	: anne
*	
Diğerleri	: amca, dayı, ala (hala), tete, tize

---

³² *dudu* < *tūti* (papağan)

III AĞAKÖY'ÜN KISA TARİHÇESİ

İsmail Gezen (85) Ağaköy-1982

Ağaköy bir Türk göçmen köyüdür. XVII. yy. başında Karesi (Balıkesir) yöresi Balya Kazâsı **Arabacı (Orhanlar), Değirmenci (Değirmendere), Mancılık ve Deller (Dereköy)** Yörükleri padişah iskan fermanıya Bulgaristan Razgrad Umurfakih Köyü'ne (Hazargrad/Umurköy) uç olarak yerleştirilmiştir. Soy kökeni Oğuz Kayı boyu Karakeçeli oymağıdır. 1293 (1877-1878) Osmanlı-Rus (Plevne) savaşı ardından Balkanlardan bu yöreye yoğun bir geri dönüş yaşanmıştır. Rus ve Bulgar soykırımından kaçan yüzbinlerce Müslüman göç yolunda yaşlı ve çocuk cesedi bırakarak şimdiki yerlerine ulaşabilmiştir. İşte Hamidiye de bunlardan biridir, köyün yerleşim tarihi 1295'tir (1879). Sultan II. Abdulhamid'ten gelen köyün adı 1943 yılında zorla Ağaköy olarak değiştirilmiştir. Ağaköylüler -benzerleri gibi- 93 Harbi sonunda (Rumî 1293) göç edildiği için *doksanüç mâcır* (muhacir) olarak anılır.³³ Umurfakih'tan ilk olarak altmış hane konmuş, izleyen göç dalgasıyla köyün nüfusu artmıştır.³⁴ Hamidiye'ye ilk yerleşenlerin Eskicuma'ya bağlı Umurköy'den iki aile olduğu, ardından Ayazlar, Gagova ve Gerenli'den gelenlerin de bulunduğu bildirilmiştir. Ayazlar'dan göçenlerin bir bölümü Bozöyük, Çokçapınar ve Bergama, Aziziye'ye konmuştur. Umurfakih *muhacirlerinin* yarısı ise Balıkesir-Tatlıpınar Köyü'ne (Deliyusuflar) yerleşmiştir. Son sayıma göre Ağaköy'ün nüfusu 1800'dir.

³³ Muhacir yerine “gelme” terimi de kullanılır.

³⁴ Ağaköy'e en son 1952 yılında Bulgaristan'dan beş göçmen aile gelmiştir [mâcır-I (soyadı: yılan/cambaz), mâcır-II (soyadı: korkmaz)].

IV İNCELEME

LAKAPLARIN KURULUŞU

a. Tekli lakaplar

ākif aga, kara sali, kurdāmet...

b. Çoklu lakaplar

-lā/-lē, -nā/-nē (-lar/-ler) mensubiyet bildirimisiyle

kurulur: kara asannā, kırcalılā, mēmetlēn alilē, sālīmālā

c. “-cik”³⁵ küçültme ekiyle kurulan lakaplar

āmetçik, kāmilcik, mēmetçik, osmancık

LAKAPLARIN KELİME KAYNAĞI

Ağaç bitki adıyla kurulan lakaplar

abanoz mēmet, çavdarlā, karanfillē, tursaklā³⁶

Bebek diliyle ilgili lakaplar

meti (mehmet), mika,³⁷ mıstın (mustafa), pınyali

(pınye ali)³⁸

Hayvan adıyla kurulan lakaplar

koç āmet, kurdali, kurdanne, kurdōlu, kurt abba,

kurdismēl, kurt mıstafa, oraz ali, oraz amza, oraz nūri,

tavşan āmet, tosun³⁹

Malzeme adıyla kurulan lakaplar

ali gödek,⁴⁰ kara çivi, matarcı,⁴¹ takkeli,⁴² takoz

³⁵ “-cik” küçültme olmak yanında sevgi, yakınlık bildirimli bir ektir.

³⁶ tursak: Çalı, ağaç adı

³⁷ İlgili kişinin bebek dilince mika, “mustafa”dır.

³⁸ İlgili kişinin bebek dilince pınye, “pınar”dır; “pınpın etmek” deyimiyle de ilgili olabilir.

³⁹ Gürbüz yan anlamıyla kişi adı olarak da verilir.

Millet ve soy âidiyeti bildiren lakaplar

arnavıt aga, çerkez anne, japon âmet, kırcalı yu-
suf, m̄acır ism̄el, manav anne, pomak anne, tatar anne,
toskalā⁴³

Vücut özelliği bildiren lakaplar

a. Yapı (fizik)

akkaş osman, alikellē, arık asan, boylulā, çolak
asannā, çolak kadir, çolak kadir, çolak üsēn, dilsiz âmet,
dilsiz kız, karabacak, kel māmıt, kepçe asan,⁴⁴ kınabaş,⁴⁵
kırbaş, koca ibrām,⁴⁶ kör ali, küçük mēmet, palabıyık,
pelvan âşe, sār islam, şişgöbek asan, şişku asan, topal
alibrām, uzun âmet, takoz,⁴⁷ yanık beytulla, yantirik

b. Renk

ak anne, boz asan, çakır anife, kara ali, kara
ibrām, kara irecep, kara nāciye, kara osman, kara salı,
kırmızı beytulla, kırmızı mıstafa, pēmbē⁴⁸ abu

c. Davranış

koltuk üsēn,⁴⁹ kurubüzük,⁵⁰ yamyam âmet⁵¹

⁴⁰ gödek: Kandil lokması; pişi

⁴¹ Mataracı

⁴² “tekkeli” biçimi de kullanılır.

⁴³ Toska, iki Arnavut boyundan birinin adıdır, ötekisi Gega’dır.

⁴⁴ Malzeme adı olan *kepçe* burada büyük kulak mecazıdır.

⁴⁵ kınabaş: Kızıl saçlı

⁴⁶ “büyük, koca, küçük” fizik yapı yanında daha çok aynı adı taşıyan
yeğenler için doğum sırasını bildirme amaçlı kullanılan sıfattır.

⁴⁷ Malzeme adı olan takoz, burada bodur yapılı anlamında mecazıdır.

⁴⁸ pembe (Kişi adı)

⁴⁹ Koltuklarını kabartarak yürüdüğü için bu lakabı almıştır.

⁵⁰ Yöre ağzında titizlik ve temizlik bildiren deyim anlamlı bir
kelimedir.

⁵¹ Bu lakabın bilinen yamyam’la bir ilgisi yoktur, yürüyüş ve
konuşma biçimine telmihtir (bkz. *yam yum etmek*).

Lakap kurulan başlıca kelimeler⁵²

Kişi adları: Ağaköy'deki lakapların çoğu kişi adıyla ve çokluk çekimli olarak kurulmuştur (kerimālā, māremlē, şefketlē...)

abba⁵³ : köse abba, nasıf abba, pelvan abba

abu⁵⁴ : āfet abu, firdes abu, zînep abu

acı (hacı) : acılā, acı māmıt, bayrak acı

aga⁵⁵ : ākif aga, dāvıt aga, remzi aga

ağa : aptiṣā, kâzımā, üsmenā

anne⁵⁶ : ak anne, alik anne, manav anne, tatar anne, ügül anne

deli : deliā, deli ibrām, deli mıstafa

gelin : anife gelin, ava gelin, dilsiz gelin, fettāniye gelin, zînep gelin

kara : kara alı, kara mēmet, kara sali

koca : koca ibrām, koca ismēl, koca yusuf

kuru : kuru neṣat, kuru osman

küçük : küçük asan, küçük mēmet, küçük sālīm

oca (hoca) : alı oca, māmıt oca, rāṣit oca

oğul⁵⁷ : abbamōlu, beyōlu, kurdōlu, nāyimōlu

⁵² Bu başlık altında “aynı lakabı” kullananlar da gösterilmiştir.

⁵³ abba: Dede (‘appa’ biçimi de kullanılır).

⁵⁴ abu: Abla

⁵⁵ aga: Ağa, ağabey

⁵⁶ anne: Nine, büyükanne

⁵⁷ Başka yörelere göre yaygın değildir.

LAKAPLARDA İŞLEYİŞ

Lakaplarda amaç

Geleneğe bağlı olarak şekillenme, övgü, yergi, ta-
nıtım (takdim) tercihi...

Lakaplarda oluşum

Kişi adlarının lakaplaşması

Eşya (malzeme, âlet) adlarının lakaplaşması

Özellik bildiren adların (sıfat) lakaplaşması

Âdiyet bildirimi

İlgi (atıf) bildirimi

Yakıştırma / benzetme

İsteğe bağlı lakap edinme

Lakap oluşmasına etki eden faktörler

Doğumla gelen/edinilen lakaplar (âdiyet):

bkz. sülale/aile lakapları

Meslek, beceri, statü, tavır, olay:

belber ali, süpürgeci sâlim

Şahsi özellik (vücut, karakter):

çolak kadir, pelvan âşe,⁵⁸ topal alibrâm

Övgü-yergiyle ilgili lakaplar:

güzel emne, yantirik

Huy, mizaç, mimik, imaj, atıf vb.:

deli mıtafa

Kişi adıyla ilgili lakaplar:

amiş (ahmet) abba, meti (mehmet), mıtın (musta-
fa) âmet, osi (osman), ürküş (ürküye/rukiye) abu

Soyadıyla ilgili lakaplar:

ateşlê, bayraktarlâ, karanfillê, köselê

*

⁵⁸ Altı kilo olarak doğduğu bildirilmiştir.

Davranış söz ve hareket tekrarı lakap konusu olabilir ve ille de o kişiyi tanımlaması gerekmez. Tekrar ve ısrar edilen öne çıkan tik mimik jest lakaplaşabilir. Bazen de “tekrar” belirleyici olmaz tek bir etkileyici iz bırakıcı davranış söz kişiye lakap olarak ilişebilir. Bir tv dizisine düşkünlük hayran olunan futbolcu oyuncu politikacı vb. adı soyadı ya da ünvanı lakaplaşabilir.

Mehmet Türkan’ın (îtiyar mēmet) başkalarına hıapta sıkça kullandığı *açıkgöz* kendisine lakap olmuştur. Keza Hüseyin Demir’e de diline pelesenk ettiği *pardon* kelimesi yüzünden *pırdon* lakabı takılmıştır. Radiye Şimşir’e müptela kesildiği Dallas adlı yabancı bir tv dizisiyle ilgi kurularak *dallas rādiye* lakabı verilmiştir.

Lakaplarda tercih ve benimseme

Baba oğul, baba oğul torun, dede torun; anne kız, nine torun; ağabey kardeş aynı adlı olabilir veya aynı lakabı taşıyabilir. “mācır āmet” baba Ahmet Yılan, oğul Ahmet Yılan, torun Ahmet Yılan’ın ortak lakabıdır. “ku-ru osman” dede Osman Kuru ve torun Osman Yavaş’ın ortak lakabıdır. “çıtırık emne” anne Emine Boran ve kızı Emine Boran’ın ortak lakabıdır. “arabi” ağabey Muhittin Özkan ve kardeş Mehmet Özkan’ın ortak lakabıdır.

Aynı lakabı taşıyan sülale içinde kardeş veya yeğenler değişik lakapla anılabilir (bkz. İnceleme bölümü).

Bazen meslek adı lakap olarak öne çıkar. Kimi zaman da sülale lakabı baskın olabilir, yani meslek adı her zaman belirleyici değildir.

Māremler sülalesi üç kuşaktır demir -ardından kaporta- işi yapmasına ve “demir” soyadı taşımaya rağmen sülale lakabını korumuştur. Keza “ocak” soyadına sahip ve yine demir/kaporta işi yapan aile “selimālā” olarak anılmaya devam etmektedir.

Lakapların kullanımı (Tanımlama, takdim)

Sülaleden bahsederken lakap aynen kullanılır.

Kişiden bahsederken ise

a. Sülale lakabına atıf biçiminde:

kırcalılân asan,⁵⁹ küçük mēmetlēn ali, metilēn mīstafa

b. Doğrudan bildirim olarak:

aptiş aga, çete, fāri usta, kamacı, topal alibrām

c. Kadının kocasına nispetle:

kāmilcik *kāsı* (Kamilcik'in karısı), yavaş kerim *kāsı*⁶⁰ (Yavaş Kerim'in karısı)

Lakaplarda devamlılık

a. Dede (uzak geçmiş) lakabını sürdürenler

Sülale olarak : āmet çavıřlā, amiřlē, niyazilē, yāyalā...

Kişi olarak : Osman Yavaş, dedesi Osman Kuru'nun lakabı olan *kuru osman*'la anılmaktadır.

b. Anne-nine lakabıyla anılanlar

Sülale olarak : fēziyelē, kırcalılā, nāziyelē, zeki-yelē...

Kişi olarak : Fatma Avcı, annesi Zekiye Sezen'e atıfla *zekiye fatme* diye anılmaktadır.

Mustafa Yılan/Akyol, annesi Naziye Yılan'a atıfla *nāziye mīstafa* diye anılmaktadır.

Yusuf Avcı, annesi Fatma Avcı'ya (*kırcalı anne*) atıfla *kırcalı yusuf* diye anılmaktadır.

⁵⁹ kırcalı: Kırcaali (Bulgaristan) şehrine nispet bildirimi.

⁶⁰ “kā”, *kāsı* biçiminde işlektir; “karı/karısı” kelimesinden kısaltma olduğunu düşünüyoruz. Slav dillerinde dişilik bildirimi olan “kā” ise erkek adı veya ünvan adları sonuna gelir: bayramka (kadın kişi adı), mallimka (muallimin karısı).

Hasan Avcı, ninesi Fatma Avcı'ya (kırcalı anne) atıfla *kırcalı asan* diye anılmaktadır.

c. Baba lakabıyla anılanlar

Sülale olarak : kerimālā, metilē, mıkālā...

Kişi olarak : Salim Akkaya, aynı adı taşıyan babalığı Salim Akkaya'ya (*süpürgeci sālīm*) atıfla *süpürgeci sālīm* diye anılmaktadır.

d. Ağabey lakabıyla anılanlar

Mehmet Özkan, ağabeyi Muhittin Özkan'a (*arabi*) atıfla *arabi* diye anılmaktadır.

Osman Akça, ağabeyi Hasan Akça'ya (*asan komşu*) atıfla *osman komşu* diye anılmaktadır.

e. Kocasının adıyla/lakabıyla anılanlar

alik⁶¹ anne, alismol⁶² anne, kerimā anne, kibar anne, nasıf anne, sālīm anne

f. Karısının (kaynata) lakabıyla anılanlar⁶³

Karı lakabı ile: “rüveyse”lē (Hasan Çelik)

Kaynata lakabı ile: “kuru” mēmet, “yavaş” kerim

g. Kendi lakabını edinenler

ali usta, çamır, çete, çetin, fāri usta, kamacı...

Aynı sülalede görülen II. lakaplar

acılā; küçük acılā, ömer çavışlā

ateş āmetlē; ateş asannā

atiplē; deliālā, kırcalılā, koca salimlē, korcu üsennē, rāyimālā

balcılā; mikeremlē

bayraktarlā; māremlē

⁶¹ Günümüzde unutulmuş bir lakaptır. Kara İmail oğlu Ali Yıldız'ın eşi olan Ayşe Yıldız kocasının adı ali'ye atıfla *alik* lakabını edinmiştir (alik, *alış* benzeri bir adlandırmadır)

⁶² ali-ş+molla? ali+ismail?

⁶³ Bu durum içgüveylik yoluyla ortaya çıkmaktadır.

kurulā; yavaşlā
uzunnā; kör alilē

Aynı lakabı taşıyanlar

a. Kişi

aptiṣā (Abduṣ Çiftçi, Abduṣ Dişli)
belber ali (Ali Sezen, Halil Sezen)
deli mıstafa (Mustafa Akça, Mustafa Bayrak)
deliā (Mustafa Akça, Mustafa Avcı, Mustafa Bay-

rak)

kâtip (Ahmet Keskin, Hüseyin Kamış)
kurdali (Ali Kurt, Ali Orta)
pēmbē abu (Pembe Çayak, Pembe Sezen)
seyidā (Seyit Emir, Seyit Sezer)
yavaş (Mehmet Yavaş, Mehmet Yavaş)

b. Aile (soyada göre)

kara alilē (Aydoğan, Şeker)
karabacıklā (Aydoğan, Kartal)
mācırılā (Cambaz-Yılan, Korkmaz)

Kadın lakapları

āfet abu, alismol anne, bedel atçe, çıtırık fatme,
dallas rādiye, dilsiz gelin, dilsiz kız, fettāniye gelin, fēzi-
ye, firdes kadi, güzel emne, ismet fatme, ismet karı, kara
nāciye, kara zēra, kırcalı yenge, kurt üsnüye, kuru āşe,
manav anne, meti atçe, mikerem, pāmpi atçe, pelvan āşe,
sākibe abu, sēmki⁶⁴ abu, sofurküş (sofu ürküş), rüveyse,
zekiye fatme,⁶⁵ zöre abu

Kadın adıyla ortaya çıkan aile lakapları

⁶⁴ sēmki: Seniha

⁶⁵ zekiye, annesinin adıdır.

āfetlē (āfetler), fēziyelē (fevziyeler), güzel emnelē (güzel eminelere), kırcalı yengelē (kırcalı yengeler), mikeremlē (mükerremeler), mültezimelē (mültezimler), nāziyelē (naziyeler), pelvan āşelē (pehlivan ayşeler), rüveyselē (rüveyseler), sēmkielē (semkiler), zekiyele (zekiyeler)

Lakabın soyad olarak alınması

balcılā (Bal), bayraktarlā (Bayrak), köselē (Köse)

Soyadın lakaplaşması

Hiçbir âidiyet ve mensupluk yeteneği bulunmayan soyadın lakap olması *tersine örf* şekillenmesine çarpıcı bir örnek olarak değerlendirilir.

Ahmet Kurt (kurdāmet), Hamza Horoz (oraz amza), Hasan Bal (balcı asan), Hüseyin Bayrak (bayrak üsēn), Hüseyin Köse (köselē), İsmail Kibar (kibarlā), Mehmet Ali Karanfil (karanfillē), Mehmet Abanoz (abanoz mēmet), Mehmet Ateş (ateş mēmet), Mustafa Selamet (selāmet), Hasan Ateş (ateş asannā)

Soyadı marifetiyle unutulmuş kullanılan olanların yerine türeyen yeni lakapların da bir süre sonra zihni coğrafya içinde kendine uygun bir yer bulduğu görülür.

Misal:

“büyükaliler” silindikten bir süre sonra soyadına dayalı *kibarlar* (veya *karanfiller* ya da *orazlar* ilh.) lakabı anlam kazanabilir; temsil kimliği edinip yeni çağrışımlar üretebilir. Kültür kaybından doğan boşluğun ilelebet karşılıksız kalması düşünülemez. Lakin ortada telafisi mümkün olmayan bir kayıp vardır: Onlarca (belki yüzlerce) yıllık bir kültürel birikim zengin bir çağrışımlar hazinesi yağmalanmış târumâr edilmiştir. Zira kuşaklar boyu *had-deden geçmiş* yontulmuş şekillenmiş özümsemiş bir kültür unsuru yerine, sıfırdan uyduruk bir “yeni” inşa edil-

meye girişilmiştir (Bu ne cürettir!) Emek ve şiddet devlet eliyle bu yola koşulmuştur. İşte Türkiye’de soyadı yoluyla lakaplara müdahale, bu anlamda mimarlık harikası eski evleri yıkıp yerine sözde modern apartman yapan malum kafa ile *suçbenzerliğinde* buluşmuştur. Bu ayrılmaz ikilinin yol açtığı kültürel sonuçlar da aşağı yukarı aynıdır. Yani yıkım ve zevk hezimet!

Ad ve soyadın lakap olarak kullanılması

ali bādem, ali demir, ali kibar, ārif bekar, asan çelik, asan karaman (Hasan Kırman), şaban ateş, şaban kay, mārem demir, mēmet çeker,⁶⁶ sāfet yavaş, zīnep oraz (Zeynep Horoz)⁶⁷

Adı “lakap gibi” olanlar (Adın lakaplaşması)

alibircan (Ali Bircan Avuç), asanbasri (Hasanbasri Sezen), fīzi (Fevzi Akça), kāzım (Kazım Sezen), mike-rem (Mükerrem Bal), şâyip (Şuayip Avcı), şerifali (Şerif Ali Çetin)

Birden çok lakapla anılanlar

Ahmet Yavaş (āmet kuru, kuru āmet)
 Ali Yavaş (ali kuru, kuru ali)
 Beytullah Akarçay (başkâye, beykoz, islam beytulla, kırmızı beytulla)
 Fatma Avcı (kırçalı abu, kırçalı anne, kırçalı yenge)
 Hakkı Şeker (akkı aga, akkı çavış, çavış aga)
 Hasan Akkaya (deliormanlı, formen, kınabaş asan, pāmpi asan, şişku asan)
 Hüseyin Avcı (atip üsēn, korcu üsēn, titiz)

⁶⁶ “çeker” eski soyadıdır, “şeker” olarak değişmiştir.

⁶⁷ Evlilik soyadı “bayrak” olmasına rağmen kızlık soyadıyla anılmaktadır.

İbrahim Kılıç (belber ibrām, kâveci ibrām, koca ibrām)
 İsmail Akarçay (kâye ismēl, sucu ismēl)
 İsmail Kurt (abbamōlu, kurdōlu, kurdabba, kurdismēl)
 Kamil Akça (kâmilcik, kâmil aga, kâmilā)
 Osman Yavaş (osman kuru, kuru osman)
 Mehmet Türkan (açıkgöz, îtiyar mēmet, pinki)
 Salih Özen (bursalı sali, kara sali)

Sülale içi ikinci lakapla anılanlar

Ali Gül (kör ali; uzun āmetlē)
 Hasan Akça (asan komşu; deli mıstafalā)
 Mehmet Yavaş (çete; kuru osmannā)
 Mustafa Cambaz (iskopli; mājır mēmetlē)
 Mustafa Doğan (kamacı; maraşallā)
 Muzaffer Şeker (çetin; şeriflē)
 Salim Avcı (koca sālīm; kōrcu üsennē)
 Salim Gezer (küçük sālīm; matarcılā; sālīmālā)

Atıf bildiren lakaplar

arık asan, boylulā, deli ibrām, deli mıstafa, dilsiz-
 lē, garip ali, îtiyar mēmet, koca ismēl, kopuk üsēn, kuru
 osman, küçük mēmet, maşakkat asan, sār ömerlē, sofulā

Babaya atıfla kurulan lakaplar

mēmetlēn alile (mehmetlerin aliler)
 şâyibin ali (şuayibin ali)

Ünvan adıyla kurulan lakaplar

acı alilē, āfız āmet, ākif oca, akkı çavış, atiplē,
 bāryeli, bayraktarlā, beyōlu, ekizlē, fāri usta, ilmi bey,
 ilmi usta, imam ali, kâye mēmet, kedikli, komandu, korcu
 üsēn, maraşal āmet, molla mēmet, nefer āmet, paşa islam,
 rāsım onbaşı, sıyye bekir, sofurküş, tēmen (teğmen)

Meslek adıyla kurulan lakaplar

Kişinin bizzat o işi yapması beklenmez ama bu tür çoğu lakap o meslekle ilgilidir.

belber ali, bozacı sülman, çoban âmet, doktor alibrâm, îneci sülman, kaptan, nalbant sâlim, süpürgeci sâlim

Küçültme bildirimli lakaplar

alilcık, aptiş, âmetçik, kâmilcık, mēmetçik, os-mancık, ürküş anne (*rüküş*<*rukiye*)

Popüler kültür etkisiyle ortaya çıkan lakaplar

arabi	: <i>arab-î</i> (Arabesk; oyun havası adı)
çārli	: <i>charlie</i> (İngiliz kişi adı)
kılip	: <i>clip</i> (Müzik terimi)
formen	: Ustabaşı; lider, şef
dallas	: Eski bir Amerikan tv. dizisi adı
iskopli	: <i>skoply</i> ya da <i>scopely</i> 'den galat
gül taksi	: Ticari taksi adı
kamacı ⁶⁸	: <i>hamachi</i> 'den galat
kîgın ⁶⁹	: <i>keegan</i> 'dan galat
opsayit	: <i>ofsayt</i> 'tan galat
pinkı	: <i>pink</i> (Renk adı; pembe)
sanatör	: <i>senatör</i>

Galat-argo⁷⁰ özellikteki lakaplar

acıböcü, aki feyim,⁷¹ aki islam, âmak âmet, bey-koz, çamır, çıtırık, fırtı (*fahrettin*), gaygay, hubu, kopuk

⁶⁸ Japon malı “*hamachi*” marka greyder operatörlüğü yaptığı için bu lakabı edinmiştir. “*hamachi*” ile Türkçe *kamacı* arasında sesteş benzerlik kurulduğu görülür.

⁶⁹ *kîgın*<*keegan* (İngiliz futbolcu adı)

⁷⁰ Eskiler argoya *lîsân-ı erâzil* dermiş, rezillerin dili demektir.

üsēn, löstürük, mekeroz,⁷² miyor,⁷³ perîli rāfet, pıdik ismēl, pınyali, pırdon (*pardon*), şîtan üsēn, takoz, yantirik

Lakap olan kişi adlarında atıf ve kısaltma

amiş : ahmet adından kısaltma
 aptiş : abduş (abdi) adından kısaltma
 gagollu : Gagovalı⁷⁴ (Gagauz? gaga+oğlu?)
 meti : mehmet adından kısaltma
 mıka : Çocuk dilinde “mustafa” (mıkaka>mıka)
 mıstın : mustafa adından kısaltma
 osi : osman adından kısaltma
 pāmpi : fatme (fatma) adından kısaltma(?)⁷⁵
 sēmki : seniha adından kısaltma

Günümüzde unutulmaya yüz tutmuş lakaplar

(Eski / kullanılmayan lakaplar)

abanoz (Eriş), abbamōlu (Emir), acı māmıt (Özkan), aguş asannā (Aguş), ak anne (Mert), ākif aga (Uzun), alik anne (Yaldız), alismol anne (Özen), amiş abba (Kamış), arnavıt aga (Kırman), ateş ali (Ateş), ateş celil (Ateş), balcı üsēn (Bal), bāryeli (Baykuş), bozacı sülman (Bozacı), büyük alile (Kibar), çerkez anne (Ay), çolak asannā (Meydan), çolak kadir (Kula), çolak şerif

⁷¹ Eski Türkçede cömert anlamındaki “akı” kelimesinden galattır.

⁷² Açığöz kurnaz sinsi; berduş

⁷³ *miyor*<*mey*+*hor* Far.: Mey içen; ayyaş, içkici

⁷⁴ *gagovalı*>*gagollu*>*gagol* (Eskicuma, Gagova Köyünden göçen bir aileye mensup olduğu için bu lakabın verildiğini düşünüyoruz).

⁷⁵ Balkan ağızlarında *fatme* (fatma) bebek dilinde *papi*'dir. pāmpi lakabını taşıyan Osman Akkaya, Umurfakih'ten (Bulgaristan) Hamidiye'ye (Ağaköy) geldiğinde sekiz yaşındadır (1879). Muhtemelen anne veya ninesine atıfla ortaya çıkmış papi>pāmpi lakabını da buraya taşımış olmalıdır. Ayrıca *pampak*>*pampa*>*pampi* de düşünülebilir.

(Yanık) dāvıt aga (Kızıl), deli asannā (Akça), deli ramadan (Uzun), efelē (Ayhan), eminālā (Kara), ferīde anne (Emir), ilyazlā (Elmas), irecep asannā (Arslan), kaçak asannā (Akarsu), kadirbeş (Divan), kambur āmet (Nane), kara alilē (Aydoğan), karabacıklā (Kartal), karabacak üsēn (Aydoğan), karabıyık asan (Can), kara sālīm (Aydın), kasap (Mert), kedikli (Badem), koca Yusuf (Menekşe), koltuk üsēn (Tekin), kopuk üsēn (Akça), korcu üsēnnē (Avcı), kurdismēl (Emir), kurdōlu (Emir), kurt abba (Emir), küçük alilē (Kibar), küçük asannā (Mert), mekerozlā (Çetin), mıka abba (Ayhan), mıstıncık (Eriş), mıstın abba (Eriş), mıstın zēra (Eriş), mıtar āmet (Kenar), nalbant sālīm (Aydın), nasıfā (Fil), pāmpı ali (Akkaya), pelvan abba (Ballı), salilē (Özen), selim çavışla (Pelvan), seyit üsēn (Sezer), sıdıkālā (Çetin), sucuk atçe (Baykuş), süvārī abba (Uzun), şefkedā (Kılıç), şerifā (Meydan), şerifālā (Yanık), şîtan üsēn (Sümbül), tāsıl āmet (Bülbül), tatar anne (Kızıl), tavşan āmet (Ekinci), uzun sālīm (Uzun), üngül anne (Yıldız), üsēn bey (Yavuz)

Lakaplarda geçişme/göçüşme

Aile içi lakaplarda görülen soyadı farklılığı kadınlar için evlilik yoluyla ortaya çıkmakta ve kızlık aile lakabı varlığını sürdürmektedir (*pāmpı ürye, zînep oraz*).

Erkeklerde ise içgüveylik veya evlat edinilmeyle ilgili benzer bir durum söz konusudur (*aptişlē-kātip ali; kuru osmannā-kuru mēmet*)

Lakaplarda zıtlasma

arık *asan*-şişgöbek *asan*

diremsiz-koca ali

koca *sālīm*-küçük *sālīm*⁷⁶

⁷⁶ “koca” lakabı epey yaygındır. Beden olarak irilik/gürbüzlük

kuru *osman-şişku asan*
 pıdık *ismēl-boylu yusuf*
 uzun *āmet-takoz*

LAKAPLARLA İLGİLİ SÖZ ve DEYİMLER

îsan lābıyla anılır, lābı ne, lābına bakmak, lābına lāyık olmak, lābından oşlaşmak, lābından oşlaşmamak, lābını bilmek, lābını biyēnmek, lābını korumak, lābını sürdürmek, lābını taşımak, lābınız ne, lāp yapmak, lābıyla yaşamak, lāp almak, lāp dakmak gūnahtır, lāp vermek...

---

bildirimi yanısıra, özellikle yeğen veya komşu çocuklarından aynı adı taşıyanlara doğum sırası gözetilerek takıldığı görülür.

V AĞAKÖY'DE LAKAPLA İLGİLİ TAVIRLAR

Deliâ'nın mevlit okutması

Kırklı yıllar... Mustafa Avcı kendisinde bir eksiklik hissetmektedir. Ayrıca lakabı “deli” olanlara tarifsiz bir ilgi duymakta ve kendisine de deli denmesini istemektedir. Bu dileğini yakın çevresine açar ve “deli mistafa” diye anılmaya başlanır. İş iyice yaygınlaşınca bizim Mustafa Avcı'nın cömertliği tutar, sevincinden bir akşam evde dostlarına kutlama ziyafeti çeker (Mevlit okuttu diyenler de vardır). Artık Deliâ (deli ağa) olmuştur.

İlmi Bey'in beyliği

İlmi Aga (Hilmi Avuç) askerden tezkere alırken arkadaşı Temel'e adres vermiş “Köye gelince beni İlmi Bey deye sor, eyer tanıyan çıkmazsa, dükânı varmış, yanında da İbrām Aga'yı çalıştırıyomuş dersin” diye tembihlemiş. Gel zaman git zaman Temel'in yolu Biga'ya düşmüş, tutmuş Ağaköy'e gitmiş, kâveye girip selâm kelam oğbeşten sora “Uy, ben İlmi Bey'i arayrum, dükânı varmış dâ! Yanında İbrāyim Aga çalışurmuş” demiş. Herkes gülmeye başlamış. Meyēr dükkân İbrām Aga'nınmış, bizim İlmi de yanında getir götür işi yaparmış. O günden sonra İlmi'nin adına bir de bey eklenmiş, “ilmi bey” olmuş.

Kırbaş Mistafa

Mustafa Gezen altmışlı yıllarda cari rejime tepki olarak şahsen protest bir tavır geliştiren ve Ağaköy'de *lanetolasıca* şapkayı çıkarıp atan bir daha da giymeyen ilk kişidir (1965). Köyde *başkabak* gezmeye başlayınca kırılmış saçları dikkat çekmiş ve kendisine “kırbaş”

lakabı verilmiştir. Evli bir erkeğin şapkasız dolaşması, şekillenmiş “tersine örf”e göre garipsenmiş kınanıp yadır-ganmış ama o kararlı/bilinçli tavrını hiç terk etmemiştir. Ardından örme takke giydiği görülmüş, bunun üzerine kırbaş’ın yanına “takkeli” lakabı da eklenmiştir. Onun tekke zâviye ve Kuran kurslarını çok sevip desteklemesi-ne bakılarak takkeli, bazen “tekkeli” biçimine bürünmek-tedir.

Üngül Anne (Ümmügül Yıldız)

Üngül Anne yeni gelirken (bir rivayete göre daha gerdeğe bile girmeden) kocası Mehmet oğlu Hüseyin (Küçük Mehmetlerin Hüseyin) Çanakkale’ye askere alınmış ve orada şehit düşmüş (1915). Üngül Anne üç günlük gelin haliyle dul kalmış, bir ara Kara Mehmetler’den bir gençle kısa süren bir evlilik yapmış, ayrılıp bir daha hiç evlenmemiş. Çanakkale’den gelen şehadet belgesini tavana astığı bir sepet içine koymuş. Yalnızlık dolu ve yoksul bir hayat sürmüş. Yıllar sonra (1970) kocasından şehit eşi aylığı bağlanmış. O da kendisine bakıcı bir kadın tutmuş ve ömrünün son yıllarını bu maaş saye-sinde kısmen rahat geçirmiş öylece Hakk’ın rahmetine kavuşmuştur (1978).

Ağaköy’de kullanılan mahlaslar

Çobanoğlu,⁷⁷ Yalnız Ozan⁷⁸

Ağaköy’de kullanılan müstear isimler

Hurşit Özdingil⁷⁹

⁷⁷ Bünyamin Çoban, Sevda Romani, Biga Doğuş Yay., Biga-1999

⁷⁸ Biga Değerleri Sempozyumu 28 Ağustos 2008, ÇOMÜ Yay., Çanakkale-2008

⁷⁹ Biga Doğuş Gazetesi, 12.05. 1996, s. 4

VI SONUÇ

Lakaplar aile (sülale) ve kişi bildirimlidir. Ağaköy'de herkesin olmasa da her sülalenin bir lakabı vardır, bunun yanında birden çok lakapla anılan aileler de görülür. Kişiye özgü lakap çok yaygın değildir. Kişiler sülale lakabına atfen çağırılır.

Aynı sülalenin ilk anadamar lakabı unutulup birbiriyle ilgisiz ana/yan kollar ortaya çıkabilir (bayraktarlar; mâremler).

Aynı sülalede değişik lakap kolları ortaya çıkabilir (sâlimâlar: küçük sâlimler, matarcılar, nefer âmetler, paşalar).

Aynı sülale birden çok farklı lakapla anılabilir (karabacaklar-kara zêralar)

Lakapların çoğu kişi adı kökenlidir.

Çok az lakap soyadı olarak alınmıştır (verilmiştir). Bazen soyadların da sonradan lakaplaştığı görülür [Hasan Bal (balcı asan), Mehmet Ali Karanfil (karanfil)].

Pek çok eski lakap varlığını sürdürmektedir.

Aynı sülaleden bir kişinin meslek, beceri, olay vb. yönden temayüz etmesiyle mevcut lakap değişebilir. Belirli süre iki lakap bir arada yaşar. Muhtemelen ikinci lakap eskinin yerini alır (selim çavışlar-ibrâm agalar).

Yergi amaçlı lakap azdır, çoğu âidiyet/mensupluk bildirimlidir.

Gelecekte hangi lakapların kalıcı olacağı ve hangilerinin değişeceği ya da kullanılmaz olacağını kestirmek mümkün değildir. Sosyal durum ve olaylarda olan ve oluşu belirleme esastır. Tahmin yürütmek hem yersiz hem de sağlıksız bir tutum olacaktır.

VII SÖZLÜK / TASNİF (aa-zz)

LAKAP	YAZI DİLİ	SOYAD	DURUM
abanozlar			
abanozlā	Abanozlar	Eriş	Eski lakap
abanoz	Abanoz	Eriş (Mehmet)	Eski lakap
abanoz aga		Eriş (Mehmet)	II. lakap
abanoz mēmet	Abanoz Mehmet	Eriş	II. lakap
abanoz oran	Abanoz Orhan	Eriş (Orhan)	
tenzile abu		Eriş (Tenzile)	
abbaslar			
appazlā	Abbaslar	Bilen	
appaz abba	Abbas Abba	Bilen (Mehmet)	Eski lakap
appaz aga	Abbas Aga	Bilen	
appaz āmet	Abbas Ahmet	Bilen	
appaz anne		Bilen (Hatice)	
appaz fāri	Abbas fahri	Bilen	
appaz ilan	Abbas İlhan	Bilen	
appaz mēmet	Abbas Mehmet	Bilen	Eski lakap
appaz osman	Abbas Osman	Bilen	
appaz osmannā	Abbas Osmanlar	Bilen	II. lakap
appaz rāmīs	Abbas Ramis	Bilen	
appaz sabri	Abbas Sabri	Bilen	
appaz selīme	Abbas Selime	Bilen	
fāri usta	Fahri Usta	Bilen (Fahri)	
<i>japon</i> āmet	Japon Ahmet	Bilen	
selīme yenge		Bilen (Selime)	Kadın lakabı
abduş ağalar			
aptiṣālā	Abduş ağalar	Çiftçi	
acı aptiṣ	Hacı Abduş	Çiftçi (Abduş)	
acı aptiṣlē	Hacı Abduşlar	Çiftçi	II. lakap
alilcik aptiṣlē	Halilcik Abduşlar	Çiftçi	II. lakap
alilciclē	Halilcikler	Çiftçi	Eski lakap
aptiṣā	Abduş Ağa	Çiftçi (Abduş)	II. lakap
aptiṣlē	Abduşlar	Çiftçi	II. lakap

āfetler

āfetlē	Afetler	Kırman	
āfet abu	Afet Abu	Kırman (Afet)	Kadın lakabı
āfet abulā	Afet Abular	Kırman	II. lakap
arnavit aga	Arnavut Aga	Kırman (Mehmet)	Eski lakap
arnavit agalā	Arnavut Agalar	Kırman	II. lakap
arnavit asan	Arnavut Hasan	Kırman	
asan karaman	Hasan Karaman	Kırman (Hasan)	

ahmet çavuşlar

āmet çavışlā	Ahmet Çavuşlar	Türkan	
ītiyar mēmet	İhtiyar Mehmet	Türkan (Mehmet)	
<i>pinkī</i>	Pinky	Türkan (Mehmet)	II. Lakap
açıkğöz		Türkan (Mehmet)	II. lakap

akkaşlar

akkaşlā	Akkaşlar	Biber	
akkaş mīstafa	Akkaş Mustafa	Biber	
akkaş osman		Biber	
akkaş fatme	Akkaş Fatma	Aydın	
çavış fatme	Çavuş Fatma	Aydın	II. lakap
veli böber	Veli Biber	Biber	

ali güveyiler

ali güvēlē	Ali Güveyler	Avuç	
ali güvē	Ali Güvey	Avuç (Ali)	Eski lakap
alibircan		Avuç (Ali Bircan)	
beyōlu	Beyoğlu	Avuç (Ahmet)	II. lakap
çamır	Çamur	Avuç (Sebahattin)	

alıklar

alīkellē	Alikeller	Öztürk	
ākīf oca	Akif Hoca	Öztürk (Akif)	
alīkēl ākīf		Öztürk (Akif)	II. lakap
alīkēl mēmet	Alikel Mehmet	Öztürk (Mehmet)	
alīkēl osman		Öztürk (Osman)	Eski lakap
alīkēl salī	Alikel Salih	Öztürk	
āmāk āmet	Ahmak Ahmet	Öztürk (Ahmet)	
kokoreççi	Kokoreççi	Öztürk (Sinan)	
topal alibrām	Topal Halilibrahim	Öztürk	

ali onbaşılar

alembošlā	Ali Onbaşılar	Yılmaz	
ali çavuş	Ali Çavuş	Yılmaz (Ali)	
kurdanne	Kurt Anne	Yılmaz (Rahime)	Eski lakap

alismollar

alismollā	Aliş Mollalar?	Özen	
alismol anne	Aliş Molla Anne?	Özen (Hatice)	Eski lakap
arık asan	Arık Hasan	Özen (Hasan)	Eski lakap
arık asan	Arık Hasan	Özen (Hasan)	Başka kişi
arık asannā	Arık Hasanlar	Özen	II. Lakap
oraz fatme	Horoz Fatma	Özen (Fatma)	
remzilē	Remziler	Özen	II. lakap
remzi aga		Özen (Remzi)	
remzi agalā	Remzi Agalar	Özen	II. lakap
zōre abu	Zühre Abu	Özen (Zühre)	Eski lakap

amişler

amişlē	Amişler	Kamış	
amiş abba		Kamış (Mehmet)	Eski lakap
amiş mēmet	Amiş Mehmet	Kamış (Mehmet)	Eski lakap
amiş ali		Kamış (Ali)	
amiş üsēn		Kamış (Hüseyin)	II. Lakap
çolak üsennē	Çolak Hüseyinler	Kamış	II.lakap
çolak üsēn	Çolak Hüseyin	Kamış	
deli ibrām	Deli İbrahim	Kamış	
deli ibrāmlā	Deli İbrahimler	Kamış	Sülale içi lakap
kâtip üsēn	Katip Hüseyin	Kamış	II. lakap
kâtip üsennē	Katip Hüseyinler	Kamış	II. lakap

arif bekarlar

ārif bekarlā	Arif Bekarlar	Bekar	
ārif bekār		Bekar (Arif)	

ateş ahmetler

ateş āmetlē	Ateş Ahmetler	Ateş	
ateş āmet	Ateş Ahmet	Ateş	
ateş ali		Ateş	Eski lakap
ateş ālit	Ateş Halit	Ateş (Halit)	
ateş mēmet	Ateş Mehmet	Ateş (Mehmet)	

şaban ateş

Ateş (Şaban)

ateş aliosmanlar

ateş alosmannā	Ateş Aliosmanlar	Küçükateş	
ateş alosman	Ateş Aliosman	Küçükateş	
ateş abba		Küçükateş (Aliosman) II.lakap	
ateş yusuf		Küçükateş (Yusuf)	
ateş yusuflā	Ateş Yusufklar	Küçükateş	
çavuş	Çavuş	Küçükateş (Rıdvan)	
ekizlē	İkizler	Küçükateş	Sülale içi lakap
ekiz mıstafa	İkiz Mustafa	Küçükateş	
ekiz üsēn	İkiz Hüseyin	Küçükateş	
maşakkāt asannā	Maşekkat Hasanlar	Küçükateş	Sülale içi lakap
maşakkāt asan	Maşekkat Hasan	Küçükateş (Hasan)	
elvacı ālit	Helvacı Halit	Küçükateş (Halit)	

ateş hasanlar

ateş asannā	Ateş Hasanlar	Ateş	
ateş asan	Ateş Hasan	Ateş	Eski lakap
ateş asan	Ateş Hasan	Ateş	Başka kişi
ateş celil		Ateş	Eski lakap
ateş üsēn	Hüseyin	Ateş	
ateş nūri		Ateş	
ateş nūrilē	Ateş Nuriler	Ateş	

B**balcılar**

bālcılā	Balcılar	Bal	
bālcı asan	Balcı Hasan	Bal	
bālcı asannā	Balcı Hasanlar	Bal	Sülale içi lakap
bālcı bekir		Bal	
bālcı emne	Balcı Emine	Bal	
bālcı mēmet	Balcı Mehmet	Bal	
bālcı mēmedali	Balcı Mehmetali	bal	
bālcı mikerem	Balcı Mükerrrem	Bal	Kadın lakabı
bālcı üsennē	balcı Hüseyinler		Sülale içi lakap
bālcı üsēn	Balcı Hüseyin	Bal	Eski lakap
kara çivi		Bal (Hüseyin)	
mikeremlē	Mükerrremler	Bal	II. lakap

bayraktarlar

bayraktarlā	Bayraktarlar	Bayrak	
bayrak acı	Bayrak Hacı	Bayrak (Mehmet)	
bayrak abba		Bayrak (Mehmet)	
bayrak üsēn	Bayrak Hüseyin	Bayrak (Hüseyin)	
bayrak ziya		Bayrak (Ziya)	
bayrak ismēl	Bayrak İsmail	Bayrak	Eski lakap
komandu	Komando	Bayrak (Hüseyin)	II. lakap
perīli rāfet		Bayrak (Rafet)	
boz asannā	Boz Hasanlar	Bayrak	Sülale içi lakap
boz asan	Boz Hasan	Bayrak (Hasan)	
asan tērzi	Hasan Terzi	Bayrak (Hasan)	
deli mistafalā	Deli Mustafalar	Bayrak	
deli mistafa	Deli Mustafa	Bayrak (Mustafa)	
kara üsēn	Kara Hüseyin	Bayrak (Hüseyin)	
rayime abu	Rahime Abu	Yılmaz (Rahime)	
zīnep oraz	Zeynep Horoz	Bayrak (Zeynep)	Kadın lakabı
sabri oca	Sabri Hoca	Yılmaz ⁸⁰ (Sabri)	

bedeller

bedellē	Bedeller	Yavuz	
bedel āmet	Bedel Ahmet	Yavuz (Ahmet)	Eski lakap
bedel atçe	Bedel Hatice	Yavuz	Kadın lakabı
bedel celil		Yavuz	
bedel eşref		Yavuz (Eşref)	Eski lakap
bedel eşref		Yavuz (Eşref)	Başka kişi
bedel mēmet	Bedel Mehmet	Yavuz	
bedel üsēn	Bedel Hüseyin	Yavuz	
manav anne		Yavuz (Zühre)	Kadın lakabı
üsēn bey	Hüseyin Bey	Yavuz (Hüseyin)	Eski lakap

berberler

bēlberlē	Berberler	Sezen	
belber alilē-I	Berber Aliler	Sezen	Sülale içi lakap
belber ali-I	Berber Ali	Sezen (Ali)	

⁸⁰ İpsala, Koyunlu Köyünden gelme içgüveydir.

zekiyelē	Zekiyeler	Sezen	II. lakap
belber alilē-II	Berber Haliller	Sezen	Sülale içi lakap
belber ali-II	Berber Halil	Sezen (Halil)	Başka kişi
belber beytulla	Berber Beytullah	Sezen	
belber märe	Berber Muharrem	Sezen	
<i>sanatör</i>	Senatör	Sezen (Beytullah)	II. lakap
belber aptullalā	Berber Abdullahlar	Sezen	Sülale içi lakap
belber aptulla	Berber Abdullah	Sezen	
pelvan āşe	Pehlivan Ayşe	Sezen (Ayşe)	
pelvan āşelē	Pehlivan Ayşeler	Sezen	II. lakap
sefer aptulla	Sefer Abdullah	Sezen (Sefer)	
belber asannā	Berber Hasanlar	Sezen	Sülale içi lakap
belber asan	Berber Hasan	Sezen	
belber ākif	Berber Akif	Sezen	
belber etemlē	Berber Ethemler	Sezen	Sülale içi lakap
belber etem	Berber Ethem	Sezen	
belber kadir	Berber Kadir	Sezen	
belber osman	Berber Osman	Sezen	
kadir oca	Kadir Hoca	Sezen	II. lakap
kāzim	Kazım	Sezen (Kazım)	
belber mēmetlē	Berber Mehmetler	Sezen	
belber mēmet	Berber Mehmet	Sezen	
küçük üsēn	Küçük Hüseyin	Sezen (Hüseyin)	
belber selimlē	Berber Selimler	Sezen	Sülale içi lakap
belber selim	Berber Selim	Sezen (Selim)	Eski lakap
aki feyim	Aki Fehim	Sezen	
asanbasri	Hasanbasri	Sezen (Hasan Basri)	
asanbasrilē	Hasanbasriler	Sezen	Sülale içi lakap
rādifelē	Radifeler	Sezen	II. lakap
boylular			
boylulā	Boylular	Çetinkaya	
boylāmet	Boylu Ahmet	Çetinkaya	Eski lakap
boyluāmetlē	Boylu Ahmetler	Çetinkaya	Sülale içi lakap

boylosman	Boylu Osman	Çetinkaya	
boylosmannā	Boylu Osmanlar	Çetinkaya	Sülale içi lakap
boylüsēn	Boylu Hüseyin	Çetinkaya	
boylüsennē	Boylu Hüseyinler	Çetinkaya	Sülale içi lakap
boylismēl	Boylu İsmail	Çetinkaya	
boylu ali		Çetinkaya	
boylu yusuf		Çetinkaya	
zekeriyelē	Zekeriyyalar	Çetinkaya	Sülale içi lakap
boylu alattin	Boylu Alaattin	Çetinkaya	
boylu zekeriye	Boylu Zekeriya	Çetinkaya	
kara nevriye		Çetinkaya (Nevriye)	
zekeriye aga	Zekeriya Ağa	Çetinkaya (Zekeriya)	

bozacı süleymanlar

bozacı sülmannā	Bozacı Süleymanlar	Bozacı	Eski lakap
bozacı sülman	Bozacı Süleyman	Bozacı	Eski lakap
bozacı etem	Bozacı Ethem	Bozacı	

bursalılar

bursalilā	Bursalılar	Özen	
bursalı		Özen (Hüseyin)	
bursalı asan	Bursalı Hasan	Özen	
bursalı fēmi	Bursalı Fehmi	Özen	
bursalı sali	Bursalı Salih	Özen	
bursalı sebāttin	Bursalı Sebahattin	Özen	
kara sali	Kara Salih	Özen	II. lakap
koca bursalı		Özen (Hüseyin)	II. lakap
paşa atçe	Paşa Hatice	Özen	Kadın lakabı
acı salilē	Hacı Salihler	Özen	Eski lakap
acı sali	Hacı Salih	Özen	Eski lakap
salilē	Salihler	Özen	Eski lakap

Ç

çavdarlar

çavdarlā	Çavdarlar	Ceyhan	
çavdar āmetlē	Çavdar Ahmetler	Ceyhan	II. lakap
çavdar āmet	Çavdar Ahmet	Ceyhan	
çavdar anne		Ceyhan (Ayşe)	
çavdar irfan		Ceyhan	

çavdar rāyim   Çavdar Rahim   Ceyhan

çıtırıklar

çıtırıklā	Çıtırıklar	Boran	
çırak āmet	Çırak Ahmet	Boran (Ahmet)	II. lakap
çırak āmetlē	Çırak Ahmetler	Boran	II. Lakap
çırak emne	Çırak Emine	Boran (Emine)	
çıtırık ali		Boran (Ali)	
çıtırık āmet	Çıtırık Ahmet	Boran (Ahmet) ⁸¹	
çıtırık emne	Çıtırık Emine	Boran (Emine)	II. lakap
çıtırık fatme	Çıtırık Fatma	Boran	

çoban ahmetler

çoban āmetlē	Çoban Ahmetler	Emir	Eski lakap
çoban āmet	Çoban Ahmet	Emir	Eski lakap
firdes kadi	Firdevs Kadı	Emir (Firdevs)	Kadın lakabı

çolak hasanlar

çolak asannā	Çolak Hasanlar	Meydan	Eski lakap
çolak asan	Çolak Hasan	Meydan	Eski lakap
şerifā	Şerif Ağa	Meydan (Şerif)	Eski lakap

D

davut agalar

dāvut agalā	Davut Agalar	Kızıl	Eski lakap
dāvut ağa	Davut Ağa	Kızıl (Davut)	Eski lakap
tatar anne		Kızıl (Ayşe)	Eski lakap

deli mustafalar

deli mistafalā	Deli Mustafalar	Akça	
asan komşu	Hasan Komşu	Akça	
asān komşulā	Hasan Komşular	Akça	Sülale içi lakap
deli asan	Deli Hasan	Akça (Hasan)	Eski lakap
deli asannā	Deli Hasanlar	Akça	Eski lakap
deli mistafa	Deli Mustafa	Akça	
kopuk abba		Akça (Hüseyin)	Eski lakap
kopuk üsēn	Kopuk Hüseyin	Akça	Eski lakap
osman komşu		Akça (Osman)	

⁸¹ Çan, Bozguç Köyünden gelme içgüveydir.

deli ramadanlar

deli ramadannā	Deli Ramadanlar	Uzun	
deli ramadan		Uzun (Ramadan)	Eski lakap

dilsizler

dilsizlē	Dilsizler	Filiz	
dilsiz karı		Filiz (Naciye)	Eski lakap
dilsiz güvē	Dilsiz Güvey	Selamet (Mustafa)	
dilsiz kız		Selamet (Hatice)	
selāmet		Selamet (Mustafa) ⁸²	

dirhemsizler

diremsizlē	Dirhemsizler	Gül	
āfız mēmet	Hafız Mehmet	Gül (Mehmet)	
diremsiz	Dirhemsiz	Gül	Eski lakap
diremsiz āmet	Dirhemsiz Ahmet	Gül	
diremsiz ismēl	Dirhemsiz İsmail	Gül	
diremsiz mēmet	Dirhemsiz Mehmet	Gül	II. lakap
gül taksi		Gül (Ahmet)	II. lakap

doktorlar

dokturlā	Doktorlar	Gül	
acılā	Hacılar	Gül	II. lakap
acı	Hacı	Gül (Mehmet)	
acıböcü		Gül (Rıdvan)	
doktur ibrām	Doktor İbrahim	Gül (İbrahim)	II. lakap
îneci alibrām	İğneci halil İbrahim	Gül (İbrahim)	II. lakap
sıyye alibrām	Sıhhiye Halil İbrahim	Gül (İbrahim)	II. Lakap

E**efeler**

efelē	Efeler	Ayhan	Eski lakap
efe şükrü		Ayhan	Eski lakap
efe ibrām	Efe İbrahim	Ayhan	Eski lakap
senā abu	Seniha Abu	Ayhan	Eski lakap
feradā	Ferhat Ağa	Ayhan	Eski lakap
çakır üsnüye	Çakır Hüsniye	Ayhan (Hüsniye)	Eski lakap

⁸² Lapseki, Doğandere Köyünden gelme içgüveydir.

emin ağalar

eminālā	Emin Ağalar	Kara	
eminā	Emin Ağa	Kara (Emin)	Eski lakap
mēmet ustalā	Mehmet Ustalar	Akarçay	Sülale içi lakap
mēmet usta	Mehmet Usta	Akarçay (Mehmet)	
kara fatme	Kara Fatma	Akarçay (Fatma)	Eski lakap

G**gagollar**

gagollā	Gagovalılar?	Yanık	
gagollu	Gagovalı	Yanık (Osman)	Eski lakap
gagollu mīstafa		Ballı (Mustafa)	
kara osman		Ballı (Osman)	
ūsmenā	Hüsmen Ağa	Ballı (Hüsmen) ⁸³	
üsmennē	Hüsmenler	Ballı	II. lakap

göçler

göçlē	Göçler	Şimşir	
āmetçik	Ahmetçik	Şimşir (Ahmet)	II. lakap
āmetçiklē	Ahmetçikler	Şimşir	Sülale içi lakap
dallas		Şimşir (Radiye)	Kadın lakabı
dallas rādiye		Şimşir (Radiye)	II. Lakap
göç ala	Göç Hala	Şimşir (Emine)	II. lakap
göç alīme	Göç Halime	Şimşir (Halime)	Kadın lakabı
göç aptulla	Göç Abdullah	Şimşir	
göç āmet	Göç Ahmet	Şimşir (Ahmet)	II. Lakap
göç āmetlē	Göç Ahmetler	Şimşir	Sülale içi lakap
göç emne	Göç Emine	Şimşir	Kadın lakabı
göç fatme	Göç Fatma	Şimşir (Fatma)	
göç ismēl	Göç İsmail	Şimşir	
göç mēmet	Göç Mehmet	Şimşir (Mehmet)	II. Lakap
göç mēmetlē	Göç Mehmetler	Şimşir	Sülale içi lakap
göç osman	Şimşir (Osman)		
göç osmannā	Göç Osmanlar	Şimşir	Sülale içi lakap
mēmetçik	Mehmetçik	Şimşir (Mehmet)	
mēmetçiklē	Mehmetçikler	Şimşir	Sülale içi lakap
mültezimelē	Mültezimler	Şimşir	Sülale içi lakap
osmancık		Şimşir (Osman)	II. Lakap

⁸³ Gagollu ailesinde içgüveydir.

osmancıklā	Osmancıklar	Şimşir	Sülale içi lakap
ömercik		Şimşir (Ömer)	
ömer fatme	Ömer Fatma	Şimşir (Fatma)	Kadın lakabı

H

hacılar

acılā	Hacılar	Akarçay	
boruculā	Borucular	Akarçay	II. lakap
kāye ismēl	Kahya İsmail	Akarçay (İsmail)	
korcu ismēl	Korucu İsmail	Akarçay (İsmail)	II. lakap
küçük acılā	Küçük Hacılar	Akarçay	II. lakap
ömer çavuş	Ömer Çavuş	Akarçay	
ömer çavuşlā	Ömer Çavuşlar	Akarçay	II. lakap
sucu ismēl	Sucu İsmail	Akarçay (İsmail)	II. lakap

hacı aliler

acalilē	Hacı Aliler	Kılıç	
acali	Hacı Ali	Kılıç (Ali)	Eski lakap
kerim oca	Kerim Hoca	Kılıç (Kerim)	

hacı akifler

acāküflē	Hacı Akifler	Sakar	
acāküf	Hacı Akif	Sakar (Akif)	Eski lakap

hacı mahmutlar

acı māmıtlā	Hacı Mahmutlar	Özkan	
māmıtlā	Mahmutlar	Özkan	II. lakap
acı māmıt	Hacı Mahmut	Özkan (Mahmut)	Eski lakap
arabi		Özkan (Muhittin)	
arabi		Özkan (Mehmet)	Başka kişi
mittinnē	Muhittinler	Özkan	Sülale içi lakap
veysel aga		Özkan (Veysel)	
veysel agalar		Özkan	Sülale içi lakap
veysellē	Veyseller	Özkan	II. lakap

hacı osmanlar

acosmannā	Hacı Osmanlar	Kaya	
acosman	Hacı Osman	Kaya (Osman)	Eski lakap
acosman āmet	Hacı Osman	Ahmet Kaya	
acosman anne	Hacı Osman	Anne Kaya (Reşide)	Kadın lakabı

sēmki abu	Seniha Abu	Kaya (Seniha)	Kadın lakabı
sēmkilē	Semkiler	Kaya	II. lakap
tēmen	Teğmen	Kaya (Mehmet)	
tēmennē	Teğmenler	Kaya	Sülale içi lakap

hafız ahmetler

āfiz āmetlē	Hafız Ahmetler	Badem	
āfiz alilē	Hafız Aliler	Badem	Eski lakap
āfiz āmet	Hafız Ahmet	Badem	Eski lakap
ali bādem	Ali Badem	Badem (Ali)	
ali bādemlē	Ali Bademler	Badem	Sülale içi lakap
īneci bekir	İğneci Bekir	Badem (Bekir)	
kedikli	Gedikli	Badem (İbrahim)	Eski lakap
<i>opsayit</i>	Ofsayt	Badem (Sait)	
siyye bekir	Sihhiye Bekir	Badem (Bekir)	II. lakap

hatripler

atiplē	Hatripler	Avcı	
deliā	Deli Ağa	Avcı (Mustafa)	
deliālā	Deli Ağalar	Avcı	Sülale içi lakap
deli mīstafa	Deli Mustafa	Avcı	
dilsiz āmet	Dilsiz Ahmet	Avcı	
dilsiz gelin		Avcı (Elmas)	Kadın lakabı
kāzimlē	Kazımlar	Avcı	Sülale içi lakap
kāzimālā	Kazım Ağalar	Avcı	Sülale içi lakap
kāzimā	Kazım Ağa	Avcı (Kazım)	Eski lakap
zekiye fatme	Zekiye Fatma	Avcı (Fatma)	Kadın lakabı
kara fatme	Kara Fatma	Avcı (Fatma)	II. Lakap
atip mēmetlē	Hatip Mehmetler	Avcı	Sülale içi lakap
atip mēmet	Hatip Mehmet	Avcı (Mehmet)	
kırcalılā	Kırcalılar	Avcı	II. lakap
kırcalı yengelē	Kırcalı Yengeler	Avcı	II. lakap
kırcalı abba		Avcı (Mehmet)	II. lakap
kırcalı abu		Avcı (Fatma)	Kadın lakabı
kırcalı anne		Avcı (Fatma)	II. lakap
kırcalı asan	Kırcalı Hasan	Avcı (Hasan)	
kırcalı bilāl		Avcı (Bilal)	
kırcalı celal		Avcı (Celal)	

kırcalı yenge		Avcı (Fatma)	II. lakap
kırcalı yusuf		Avcı (Yusuf)	
gaygay yusuf		Avcı (Yusuf)	II. lakap
atip üsennē	Hatip Hüseyinler		Sülale içi lakap
ava gelin	Havva Gelin	Avcı (Havva)	
atip üsēn	Hatip Hüseyin	Avcı (Hüseyin)	II. lakap
korcu üsēnnē	Korucu Hüseyinler	Avcı	Eski lakap
koca sālīm		Avcı (Salim)	
koca sālīmle	Koca Salimler	Avcı	Sülale içi lakap
korcu üsēn	Korucu Hüseyin	Avcı	II. lakap
titiz		Avcı (Hüseyin)	II. lakap
rāyimālā	Rahim Ağalar	Avcı	Sülale içi lakap
rāyimā	Rahim Ağa	Avcı	Eski lakap
rāyimlē	Rahimler	Avcı	II. Lakap
deli ālim	Deli Halim	Avcı (Halim)	
atip osmannā	Hatip Osmanlar	Avcı	Sülale içi lakap
şāyīp aga	Şuayip Aga	Avcı (Şuayip)	
şāyīplē	Şuayıpler	Avcı	Sülale içi lakap
şāyībin ali	Şuayibin Ali	Avcı	
hazırçocuklar			
azırçocuklā	Hazırçocuklar	Çırac	
azırçocuk	Hazırçocuk	Çırac (Mehmet) ⁸⁴	Eski lakap
hidayet agalar			
idayet agalā	Hidayet Agalar	Ay	
idayet aga	Hidayet Aga	Ay (Hidayet)	
çerkez anne ⁸⁵	Çerkes Anne	Ay (Nuriye)	Eski lakap
kara nāciye		Ay (Naciye)	Kadın lakabı
hikmet agalar			
ikmet agalā	Hikmet Agalar	Soydaş	
ikmet aga	Hikmet Aga	Soydaş (Hikmet) ⁸⁶	

⁸⁴ Biga, Akyaprak Köyünden gelme üveydir.

⁸⁵ Savaştepe Köyünden gelme Çerkezdir.

⁸⁶ Biga, Savaştepe Köyünden gelme üveydir.

ikmetlê	Hikmetler	Soydaş	II. lakap
pâmpî ûrye	Pampî Huriye	Soydaş (Huriye)	

hilmi beyler

ilmi beylê	Hilmi Beyler	Avuç	
ilmi bey	Hilmi Bey	Avuç (Hilmi)	

horozlar

orazlâ	Horozlar	Horoz	
oraz abba	Horoz Abba	Horoz (Hamza)	
oraz ali	Horoz Ali	Horoz	
oraz alilê	Horoz Aliler	Horoz	Sülale içi lakap
oraz amza	Horoz Hamza	Horoz	Eski lakap
oraz amzalâ	Horoz Hamzalar	Horoz	Sülale içi lakap
oraz anne	Horoz Anne	Horoz (Rüveyde)	Eski lakap
oraz ibrâm	Horoz İbrahim	Horoz	Eski lakap
oraz mêmêt	Horoz Mehmet	Horoz	
oraz osman	Horoz Osman	Horoz	
oraz nûrilê	Horoz Nuriler	Horoz	Sülale içi lakap
oraz nûri	Horoz Nuri	Horoz	Eski lakap

î

ibrahim agalar

ibrâm âgalâ	İbrahim Agalar	Pelvan	II. lakap
ibrâm aga	İbrahim Aga	Pelvan	
selim çavışlâ	Selim Çavuşlar	Pelvan	Eski lakap
selim çavış	Selim Çavuş	Pelvan	Eski lakap

ibrahim ağalar

ibrâmâlâ	İbrahim Ağalar	Dişli	
ibrâmâ	İbrahim Ağa	Dişli (İbrahim)	Eski lakap
aptişâlâ	Abduş Ağalar	Dişli	II. lakap
acı necâtî	Hacı Necati	Dişli (Necati)	
aptişâ	Abduş Ağa	Dişli (Abduş)	Eski lakap

îğneci süleymanlar

îneci sülmannâ	İğneci Süleymanlar	Aydemir	
îneci sülman	İğneci Süleyman	Aydemir	
siyye sülman	Sihhiye Süleyman	Aydemir	II. lakap
sülman aga	Süleyman Aga	Aydemir	II. lakap

imam aliler

imam alilē	İmam Aliler	Menekşe	
emetulla abu	Emetullah Abu	Menekşe (Emetullah)	
imam ali		Menekşe	
yakıp	Yakup	Menekşe (Yakup)	
kaptan zînep	Kaptan Zeynep	Menekşe (Zeynep)	

islamlar

islāmlā	İslamlar	Akarçay	
başkâye	Baş Kahya	Akarçay (Beytullah) II. lakap	
beykoz		Akarçay (Beytullah) II. lakap	
islam aptulla	İslam Abdullah	Akarçay	
islam asan	İslam Hasan	Akarçay	
islam beytulla	İslam Beytullah	Akarçay (Beytullah) II. lakap	
kırmızı beytulla	Kırmızı Beytullah	Akarçay (Beytullah) II. lakap	

koca āriflē	Koca Arifler	Akarçay	Sülale içi lakap
koca ārif		Akarçay	

K**kadirbeşler**

kadirbeşlē	Kadirbeşler	Divan	
kadirbeş		Kadir Divan	Eski lakap
mıstafa divāne		Divan (Mustafa)	

kahveci hüseyinler

kāveci üsēnnē	Kahveci Hüseyinler	Sümbül	
kāveci üsēn	Kahveci Hüseyin	Sümbül	
ali gödek		Sümbül (Ali)	
ali gödeklē	Ali Gödekler	Sümbül	Sülale içi lakap
kāveci alilē	Kahveci Aliler	Sümbül	II. lakap
kepçe asan	Kepeç Hasan	Sümbül	
şītan üsēn	Şeytan Hüseyin	Sümbül	Eski lakap
şītan üsēnnē	Şeytan Hüseyinler	Sümbül	

kâmilcikler

kâmilcikliē	Kamilcikler	Akça	
fizi	Fevzi	Akça (Fevzi)	
kâmilālā	Kamil Ağalar	Akça	II. lakap
kâmil aga		Akça (Kamil)	

kâmilcik		Akça (Kamil)	II. lakap
kâmilcil fēzi	Kamilcik Fevzi	Akça (Fevzi)	II. lakap
kâmilcik irecep	Kamilcik Recep	Akça (Recep)	
kâmilcik mîstafa	Kamilcik Mustafa	Akça	

karabacaklar I

karabacaklā	Karabacaklar	Aydoğan	
kara zēralā	Kara Zehralar	Aydoğan	II. lakap
kara zēra	Kara Zehra	Aydoğan	Kadın lakabı
kara zēra abu	Kara Zehra Abu	Aydoğan	Kadın lakabı
karabacak asan	Karabacak Hasan	Aydoğan	
karabacak ismēl	Karabacak İsmail	Aydoğan	
karabacak ūsen	Karabacak Hüseyn	Aydoğan	Eski lakap

karabacaklar II

karabacaklā	Karabacaklar	Kartal	Eski lakap
karabacak ismēl	Karabacak İsmail	Kartal (İsmail)	Eski lakap

kara aliler I

kara alilē	Kara Aliler	Aydoğan	Eski lakap
kara ali		Aydoğan	Eski lakap
kāveci ali aga	Kahveci Halil Aga	Aydoğan (Halil)	Eski lakap
terzi sāmī		Aydoğan (Sami)	

kara aliler II

kara alilē	Kara Aliler	Şeker	
kara ali		Şeker (Ali)	
kara irecep	Kara Recep	Şeker	

kara hasanlar

kara asannā	Kara Hasanlar	Aydın	
aki islam		Aydın (İslam)	
kara asan	Kara Hasan	Aydın (Hasan)	
āfız	Hafız	Aydın (Nurettin)	
sār islam	Sağır İslam	Aydın (İslam)	II. lakap

kara ismailler

kara ismēllē	Kara İsmailler	Yaldız	
kara ismēl	Kara İsmail	Yaldız	Eski lakap
ali aga		Yaldız (Ali)	Eski lakap

alik anne		Yaldız (Ayşe)	Eski lakap
garip ali		Yaldız (Ali)	
kaptan		Yaldız (Mehmet)	Eski lakap
kaptannā	Kaptanlar	Yaldız	Sülale içi lakap
kaptan mēmet	Kaptan Mehmet	Yaldız (Mehmet)	II. lakap
kara ismēl	Kara İsmail	Yaldız (İsmail)	Eski lakap
<i>kālip</i>	Clip	Mehmet (Yaldız)	
kırmızı		Yaldız (Mustafa)	
kırmızılā	Kırmızılar	Yaldız	II. lakap
kırmızı mıstafa	Kırmızı Mustafa	Yaldız (Mustafa)	II. lakap
şişgöbek asan	Şişgöbek Hasan	Yaldız (Hasan)	
tērzi ismēl	Terzi İsmail	Yaldız (İsmail)	

kara mehmetler

kara mēmetlē	Kara Mehmetler	Yıldız
kara āmet	Kara Ahmet	Yıldız
kara ibrām	Kara İbrahim	Yıldız
kara mēmet	Kara Mehmet	Yıldız (Mehmet)

kara osmanlar

kara osmannā	Kara Osmanlar	Altınbaşak
kara osman		Altınbaşak (Osman) Eski lakap
anife gelin	Hanife Gelin	Altınbaşak (Hanife) Kadın lakabı
zülkânîlē	Zülkaniler	Altınbaşak Sülale içi lakap
zülkerālā	Zülker Ağalar	Altınbaşak Sülale içi lakap
zülkerā	Zülker Ağa	Altınbaşak (Zülkani)
kara ibrāmlā	Kara İbrahimler	Altınbaşak Sülale içi lakap
kara ibrām	Kara İbrahim	Altınbaşak
tetik		Altınbaşak (İbrahim)

karanfiller

karanfillē	Karanfiller	Karanfil
karanfil āmet	Karanfil Ahmet	Karanfil
karanfil		Karanfil (Mehmet Ali)
karanfil mēmet	Karanfil Mehmet	Karanfil (Mehmet) Eski lakap
karanfil mēmet	Karanfil Mehmet	Karanfil (Mehmet) Başka kişi
karanfil mēmedali	Karanfil Mehmet Ali	Karanfil (Mehmet Ali)

kâtipler

kâtiplē	Katipler	Keskin
---------	----------	--------

kâtip âmet	Katip Ahmet	Keskin	Eski lakap
kâtip ali		Keskin	
kâtip alilē	Katip Aliler	Keskin	Eski lakap
<i>kîgın</i>	Keegan	Keskin (Mustafa)	

kerim ağalar

kerimālā	Kerim Ağalar	Yaldız	
çakıcı		Yaldız (Neşat)	
kerimā	Kerim Ağa	Yaldız (Abdulkerim)	
kerimā anne	Kerim Ağa Anne	Yaldız (Fatma)	
köse emne	Köse Emine	Yaldız (Emine)	Kadın lakabı
kuru neşat		Yaldız (Neşat)	II. lakap
yavaş kerimlē	Yavaş Kerimler	Yaldız	II. lakap
yavaş kerim		Yaldız (Abdulkerim)	II. lakap
yavaş anne		Yaldız (Fatma)	II.lakap

kibarlar

kibarlā	Kibarlar	Kibar	
kibar abba		Kibar (İsmail)	Eski lakap
büyük alilē	Büyük Aliler	...	Eski lakap
kibar ali		Kibar	
kibar anne		Kibar (Hanife)	
kibar mîstafa	Kibar Mustafa	Kibar	

kobaklar

kobaklā	Kobaklar	Keskin	
kobak asan	Kobak Hasan	Keskin	
kobak asannā	Kobak Hasanlar	Keskin	II. lakap
kobak ismēl	Kobak İsmail	Keskin	
kobak osman		Keskin	
kobak üsēn	Kobak Hüseyin	Keskin	

koca aliler

koca alilē	Koca Aliler	Akarsu	
koca alî		Akarsu (Ali)	

koca hasanlar

koca asannā	Koca Hasanlar	Gezen	
koca asan	Koca Hasan	Gezen	Eski lakap
refiyelē	Refiyeler	Gezen	

refiye abu

Gezen (Refiye)

koca ibrahimler

koca ibrāmlā	Koca İbrahimler	Kılıç	
belber ibrām	Berber İbrahim	Kılıç	II. lakap
çakır anfe	Çakır Hanife	Kılıç (Hanife)	Eski lakap
kāveci ibrām	Kahveci İbrahim	Kılıç	II. lakap
koca feti	Koca Fethi	Kılıç	
koca ibrām	Koca İbrahim	Kılıç (İbrahim)	
kocaman		Kılıç (İbrahim)	II. lakap
<i>kōmser</i>	Komiser	Kılıç (Ahmet)	
pıdik ismēl	Pıdik İsmail	Kılıç (İsmail)	

koca ismailler

koca ismellē	Koca İsmailler	Gezen	
gizli çocuk		Gezen (Hüseyin)	
kırbaş		Gezen (Mustafa)	
kırbaş mıstafa	Kırbaş Mustafa	Gezen (Mustafa)	II. lakap
koca ismēl	Koca İsmail	Gezen	Eski lakap
molla		Gezen (Mehmet)	
molla āmet	Molla Ahmet	Gezen	
molla mēmet	Molla Mehmet	Gezen (Mehmet)	II. lakap
saklı çocuk		Gezen (Hüseyin)	
takkeli		Gezen (Mustafa)	II. lakap
tekkeli		Gezen (Mustafa)	II. lakap

koca yusuflar

koca yusuflā	Koca Yusuflar	Menekşe	
koca yusuf		Menekşe (Yusuf)	Eski lakap
yāya yusuf	Yahya Yusuf	Menekşe (Yusuf)	Eski lakap

koç ahmetler

koçāmetlē	Koç Ahmetler	Tatlıdilli	
karāni aga		Tatlıdilli (Karani)	
karāni agalā	Karani Agalar	Tatlıdilli	II. lakap
koçāmet	Koç Ahmet	Tatlıdilli (Ahmet)	
tērzi amit	Terzi Hamit	Tatlıdilli	
amit tērzi	Hamit Terzi	Tatlıdilli (Hamit)	II. lakap

koltuk hüseyinler

koltuk üsennē	Koltuk Hüseyinler Tekin	Eski lakap
koltuk üsēn	Koltuk Hüseyin Tekin	Eski lakap

köseler

köselē	Köseler	Köse	
köse abba		Köse (Hüseyin)	Eski lakap
köse ali		Köse (Ali)	Eski lakap
köse anne		Köse (Azize)	Eski lakap
köse beytulla	Köse Beytullah	Köse	
köse mārem	Köse Muharrem	Köse	
köse mēmet	Köse Mehmet	Köse	
köse zīnep	Köse Zeynep	Köse	Kadın lakabı
küçük ali		Köse (Ali)	Eski lakap
zīnep abu	Zeynep Abu	Köse	II. Lakap

kurt ahmetler

kurdāmetlē	Kurt Ahmetler	Kurt	
kurdāmet	Kurt Ahmet	Kurt	
kurdasan	Kurt Hasan	Kurt	
kurdāşe	Kurt Ayşe	Kurt	
kurt kadir		Kurt	
kurt mēmet	Kurt Mehmet	Kurt	
kurt üsnüye	Kurt Hüsniye	Kurt	Kadın lakabı
kurt yakıp	Kurt Yakup	Kurt	
kurt yusuf		Kurt	
kâmilcik āşe	Kamilcik Ayşe	Kurt (Ayşe)	II. lakap

kurt aliler

kurdalilē	Kurt Aliler	Kurt
kurdali	Kurt Ali	Kurt (Ali)

kurt ismailler

kurdismēllē	Kurt İsmailer	Kurt	
kurdismēl	Kurt İsmail	Kurt (İsmail)	Eski lakap
abbamōlu	Abbam Oğlu	Kurt (İsmail)	Eski lakap
ferīde anne		Kurt (Feride)	Eski lakap
kurdōlu	Kurdoğlu	Kurt (İsmail)	Eski lakap
kurt abba		Kurt (İsmail)	Eski lakap

kurt mustafalar

kurt mīstafalā	Kurt Mustafalar	Orta	
gūzel emne	Gūzel Emine	Orta	Kadın lakabı
gūzel emnelē	Gūzel Emineler	Orta	II. Lakap
kurdali	Kurt Ali	Orta	
kedikesen		Orta (Hasan)	
kurdibrām	Kurt İbrahim	Orta	
kurt mīstafa	Kurt Mustafa	Orta (Mustafa)	
kurt sali	Kurt Salih	Orta	

kurubüzükler

kurubüzüklē	Kurubüzükler	Keskin	
ali oca	Ali Hoca	Keskin (Ali)	
ali ocalā	Ali Hocalar	Keskin	II. lakap
kurubüzük ali		Keskin (Ali)	Eski lakap
kurubüzük alilē	Kurubüzük Aliler	Keskin	II. lakap

kuru osmanlar

kuru osmannā	Kuru Osmanlar	Yavaş	
kurulā	Kurular	Yavaş	II. lakap
ali kuru		Yavaş (Ali)	
āmet kuru	Ahmet Kuru	Yavaş (Ahmet)	
asan kuru	Hasan Kuru	Yavaş (Hasan)	
çete		Yavaş (Hasan)	II. lakap
kuru ali		Yavaş (ali)	II. lakap
kuru āmet	Kuru Ahmet	Yavaş	II. lakap
kuru āşe	Kuru Ayşe	Yavaş (Ayşe)	Kadın lakabı
kuru mēmet	Kuru Mehmet	Yavaş (Mehmet)	
kuru mēmetlē	Kuru Mehmetler	Yavaş	Sülale içi lakap
kuru osman		Kuru (Osman)	Eski lakap
kuru osman		Yavaş (Osman)	Başka kişi
küçük emne	Küçük Emine	Yavaş (Emine)	
osman kuru		Yavaş (Osman)	II. Lakap
yavaş mēmet	Yavaş Mehmet	Yavaş (Mehmet)	II. lakap
çerkez gelin		Yavaş (Mürşide) ⁸⁷	

küçük hasanlar

küçük asannā	Küçük Hasanlar	Mert	
ak anne		Mert (Ayşe)	Eski lakap

⁸⁷ Buzağılık/Cihadiye Köyünden gelme Çerkezdir.

küçük asan	Küçük Hasan	Mert	Eski lakap
küçük âmetlê	Küçük Ahmetler	Mert	Sülale içi lakap
fêziye	Fevziye	Mert	Kadın lakabı
fêziyelê	Fevziyeler	Mert	II. Lakap
kasap		Mert (Muhittin)	
küçük âmet	Küçük Ahmet	Mert	

küçük mehmetler

küçük mēmetlê	Küçük Mehmetler	Tekin	
küçük mēmet	Küçük Mehmet	Tekin (Mehmet)	
kara şaban		Tekin	
kara şabannâ	Kara Şabanlar	Tekin	Sülale içi lakap

M

mahmut kerimler

māmıt kerimlê	Mahmut Kerimler	Şimşir	
māmıt kerim	Mahmut Kerim	Şimşir	
ürküş abu		Şimşir (Ürküş)	

mareşallar

maraşallâ	Mareşallar	Doğan	
cüveriye	Cüveyriye	Doğan (Cüveyriye)	Kadın lakabı
maraşal	Mareşal	Doğan (Ahmet)	
maraşal âşe	Mareşal Ayşe	Doğan	
maraşal mıstafa	Mareşal Mustafa	Doğan (Mustafa)	
firti		Doğan (Fahrettin)	
<i>kamacı</i>	hamachi	Doğan (Mustafa)	II. lakap

mehmetlerin aliler

mēmetlên alilê	Mehmetlerin Haliller	Şeker	
alilagalâ	Ali Agalar	Şeker	II. Lakap
atçe abu	Hatice Abu	Şeker (Hatice)	
mēmet çeker	Mehmet Şeker	Şeker (Mehmet)	
mēmet çekerlê	Mehmet Çekerler	Şeker	Sülale içi lakap
nazmi usta		Şeker (Nazmi)	
yamyam âmet	Yamyam Ahmet	Şeker (Ahmet)	
yamyam âmetlê	Yamyam Ahmetler	Şeker	Sülale içi lakap

mehmet emin agalar

mēmedemin agalā	Mehmetemin Agalar	Kula	Eski lakap
çolak kadir		Kula (Kadir)	Eski lakap
kadifecilē	Kadifeciler	Kula	II. Lakap
kulalā	Kulalar	Kula	II. lakap
rāfi aga		Kula (Rafi)	

mekerozlar

mekerozlā	Mekerozlar	Çetin	Eski lakap
mekeroz ismēl	mekeroz İsmail	Çetin (İsmail)	Eski lakap
mekeroz aga		Çetin (İsmail)	Eski lakap

mıkalar

mıkalā	Mıkalar	Ayhan	
mıka		Ayhan (Mustafa)	
mıka mistafa	Mıka Mustafa	Ayhan (Mustafa)	
mıka abba	Mıka Abba	Ayhan	Eski lakap
mıka āmet	Mıka Ahmet	Ayhan (Ahmet)	
mıka kerim		Ayhan (Kerim)	
mıka mēmet	Mıka Mehmet	Ayhan (Mehmet)	
mıka ali		Ayhan (Ali)	
mıka emne	Mıka Emine	Ayhan (Emine)	
mıka mistafa	Mıka Mustafa	Ayhan (Mustafa)	

mıstıncıklar

mıstıncıklā	Mıstıncıklar	Eriş	
mıstınnā	Mıstınlar	Eriş	
mıstın abba		Eriş (Ahmet)	Eski lakap
mıstın āmet	Mıstın Ahmet	Eriş (Ahmet)	Eski lakap
mıstın anne		Eriş (Zehra)	Kadın lakabı
mıstıncık āmet	Mıstıncık Ahmet	Eriş (Ahmet)	II. Lakap
mıstın zēra	Mıstın Zehra	Eriş (Zehra)	
mıstıncık zēra	Mıstıncık Zehra	Eriş (Zehra)	II. lakap
mıstıncık		Eriş (Ahmet)	II. lakap
küçük alilē	Küçük Aliler	... (Soyadı yok)	Eski lakap

muhacirler I

mācırılā	Muhacirler	Yılan-Cambaz	
mācır āmetlē	Muhacir Ahmetler	Yılan	Sülale içi lakap
mācır āmet	Muhacir Ahmet	Yılan	

mācır āmet	Muhacir Ahmet	Yılan	Başka kişi ⁸⁸
mācır mıstafa	Muhacir Mustafa	Yılan	
sofu āmet	Sofu Ahmet	Yılan ⁸⁹	
sofu mıstafa	Sofu Mustafa	Yılan	II. lakap
sofulā	Sofular	Yılan	II. lakap
sofurküş	Sofu Ürküş	Yılan	Kadın lakabı
sofurküşlê	Sofu Ürküşler	Yılan	II. Lakap
ürküş abu		Yılan (Ürküş)	Eski lakap
ürküş anne		Yılan (Ürküş)	II. lakap
mācır ismellê	Muhacir İsmailler	Yılan	Sülale içi lakap
mācır ismêl	Muhacir İsmail	Yılan	Eski lakap
nāziye abu	Naziye Abu	Yılan (Naziye)	Kadın lakabı
nāziye mıstafa	Naziye Mustafa	Yılan/Akyol	
nāziyelê	Naziyeler	Yılan	II. lakap
mācır mēmetlê	Muhacir Mehmetler	Cambaz	Sülale içi lakap
<i>çārli</i>	Charlie	Cambaz (Mustafa)	
<i>iskopli</i>	Skoply	Cambaz (Mustafa)	II. lakap
mācır mēmet	Muhacir Mehmet	Cambaz	
mācır üsennê	Muhacir Hüseyinler	Yılan	Sülale içi lakap
mācır üsên	Muhacir Hüseyin	Yılan	Eski lakap
muhacirler II			
mācırılā	Muhacirler	Korkmaz	
koca mācır	Koca Muhacir	Korkmaz (Mehmet)	
mācır ibrāmlā	Muhacir İbrahimler	Korkmaz	Sülale içi lakap
mācır ibrām	Muhacir İbrahim	Korkmaz	
salı mēmetlê	Salih Mehmetler	Korkmaz	Sülale içi lakap
salı mēmet aga	Salih Mehmet	Aga Korkmaz	
muharremler			
māremlê	Muharremler	Demir	
ali demir		Demir (Ali)	
ali usta		Demir (Ali)	II. lakap
cevriye abu	Cüveriye Abu	Demir	

⁸⁸ Ahmet Yılan oğlu Ahmet Yılan

⁸⁹ Ahmet Yılan oğlu Mustafa Yılan oğlu Ahmet Yılan

ilmi usta	Hilmi Usta	Demir (Hilmi)	
mārem anne	Muharrem Anne	Demir (Selime)	Eski lakap
mārem demir	Muharrem Demir	Demir	
mārem usta	Muharrem Usta	Demir	II. lakap
nūri demir		Demir (Nuri)	
nūri usta		Demir (Nuri)	II. lakap
<i>pardon</i>	Pardon	Demir (Hüseyin)	II. lakap
üsēn usta	Hüseyin Usta	Demir	

muhsinler

mūsinnē	Muhsinler	Şeker	
mūsin abba	Muhsin Abba	Şeker (Muhsin)	
mūsin anne	Muhsin Anne	Şeker (Ayşe)	
mūsin āmetlē	Muhsin Ahmetler	Şeker	II. lakap
mūsin āmet	Muhsin Ahmet	Şeker (Ahmet)	
köse meryem		Şeker (Meryem)	

muhtar ahmetler

mītar āmetlē	Muhtar Ahmetler	Kenar	
mītar āmet	Muhtar Ahmet	Kenar (Ahmet)	Eski lakap

mustafa ağalar

mıstafaālā	Mustafa Ağalar	Özcan	
ismet fatme	İsmet Fatma	Özcan (Fatma)	Kadın lakabı
ismet karı		Özcan (İsmet)	Kadın lakabı
küçük pala		Özcan (Ahmet)	
mümin kāsı	Mümin Karısı	Özcan (İsmet)	II. lakap
müminālā	Mümin Ağalar	Özcan	Sülale içi lakap
müminā	Mümin Ağa	Özcan (Mümin)	
müminnē	Müminler	Özcan	Sülale içi lakap
pala		Özcan (Mustafa)	
pala āmet	Pala Ahmet	Özcan (Ahmet)	
pala mıstafa	Pala Mustafa	Özcan (Mustafa)	II. lakap
palalā	Palalar	Özcan	II. lakap
palabıyık		Özcan (Ahmet)	II. lakap
tosun		Özcan (Mehmet)	

N

naimler

nāyimlē	Naimler	Filiz	
---------	---------	-------	--

nāyimā	Naim Ağa	Filiz	Eski lakap
nāyim āmetlē	Naim Ahmetler	Filiz	II. lakap
nāyim āmet	Naim Ahmet	Filiz (Ahmet)	
nāyim anne	Naim Anne	Filiz (Nazife)	Eski lakap
nāyimōlu	Naim Oğlu	Filiz (Arif)	Eski lakap
nāyim aşe	Naim Ayşe	Filiz	
köse aşe	Köse Ayşe	Filiz	II. lakap

nalbantlar

nalbantlā	Nalbantlar	Aydın	
hubu		Aydın (İlhan)	
mıstın şerife		Aydın (Şerife)	Kadın lakabı
mıstıncık şerife		Aydın (Şerife)	II. lakap
nalbant ismēl	Nalbant İsmail	Aydın	
nalbant lütfü		Aydın	
nalbant sālīm		Aydın	Eski lakap
nalbant sālīmle	Nalbant Salimler	Aydın	II. lakap
kara sālīmle	Kara Salimler	Aydın	II. lakap
kara sālīm	Kara Salim	Aydın	II. lakap
takoz		Aydın (Lütfü)	

nasuh ağalar

nasıfālā	Nasuh Ağalar	Fil	Eski lakap
nasıfā	Nasuh Ağa	Fil (Nasuh)	Eski lakap
nasıf abba	Nasuh Abba	Fil (Nasuh)	Eski lakap
nasıf anne	Nasuh Anne	Fil (Hatice)	Eski lakap

nihat ağalar

niyādālā	Nihat Ağalar	Ferah	
niyatlā	Nihatlar	Ferah	II. lakap
niyadā	Nihat Ağa	Ferah	Eski lakap
sākibe abu	Sakibe Abu	Ferah	Kadın lakabı

niyaziler

niyāzilē	Niyaziler	Eriş	
niyāzi abba		Eriş (Niyazi)	Eski lakap
niyāzi ā	Niyazi Ağa	Eriş (Niyazi)	II. lakap

P**pampiler**

pāmpilē kınabaşlā	Pampiler Kınabaşlar	Akkaya Akaya	Sülale içi lakap
kınabaş pāmpi āmet pāmpi mēmet pāmpipi asan pāmpi anne pāmpi pāmpi ūsen pāmpi alilē çıtırık emne	Pāmpi Ahmet Pāmpi Mehmet Pāmpi Hasan Pāmpi Hüseysin Pāmpi Aliler Çıtırık Emine	Akkaya (Hüseysin) Akkaya (Ahmet)'' Eski lakap Akkaya (Mehmet) Eski lakap Akkaya (Hasan) Başka kişi Akkaya (Ayşe) Akkaya (Osman) Eski lakap Akkaya (Hüseysin) II. lakap Akkaya Eski lakap Boran (Emine) Başka kişi	
pāmpi asan deliormanlı <i>formen</i> kınabaş asan şişku asan	Pāmpi Hasan Forman Kınabaş Hasan Şişko Hasan	Akkaya (Hasan) II. lakap Akkaya (Hasan) II. lakap Akkaya (Hasan) II. lakap Akkaya (Hasan) II. lakap Akkaya (Hasan) II. Lakap	

pehlivanlar

pelvannā davılcı abba pelvan abba seydali aga seyit abba	Pehlivanlar Davulcu Abba Pehlivan Abba Seyit Ali Aga	Ballı Ballı (Mehmet) Ballı (Mehmet) Ballı (Seyit Ali) Ballı (Seyit ali)	Eski lakap Eski lakap II. lakap
--	---	---	---------------------------------------

pınye aliler

pınyalilē pınyali pınyelē pēmbē abu pınye alirzā pınye selim	Pınye Aliler Pınye Ali Pınyeler Pembe Abu Pınye Alırıza	Çayak Çayak (Ali) Çayak Çayak (Pembe) Çayak (Alırıza) Çayak	Eski lakap II. lakap Kadın lakabı Sülale içi lakap
---	---	--	---

R

rahmiler

rāmīlē kaçak asannā	Rahmiler Kaçak Hasanlar	Akarsu Akarsu	II. lakap
------------------------	----------------------------	------------------	-----------

kaçak asan pomak anne ⁹⁰	Kaçak Hasan	Akarsu (Hasan)	Eski lakap
kâye mēmet meti	Kahya Mehmet	Akarsu (Fatma)	Eski lakap
meti āmet	Mehmet	Akarsu	
meti mīstafa	Mehmet	Akarsu (Mehmet)	Eski lakap
meti atçe	Meti Ahmet	Akarsu (Ahmet)	
metilē	Meti Mustafa	Akarsu (Mustafa)	
osilē	Meti Hatice	Akarsu (Hatice)	Kadın lakabı
osi	Metiler	Akarsu	Sülale içi lakap
osi muzaffē	Osiler	Akarsu	Sülale içi lakap
rāmiā	Osman	Akarsu (Osman)	Eski lakap
sāmiā	Osi Muzaffer	Akarsu	
sāmilē	Rahmi Ağa	Akarsu (Rahmi)	
	Sami Ağa	Akarsu	
	Samiler	Akarsu	Sülale içi lakap

raşitler

rāşitlē	Raşitler	Koşucu	
ismēlā	İsmail Ağa	Koşucu	
ismēlālā	İsmail Ağalar	Koşucu	Sülale içi lakap
onbaşılā	Onbaşılar	Koşucu	Sülale içi lakap
onbaşı		Koşucu (Rasim)	
rāsım onbaşı		Koşucu (Rasim)	II. lakap
rāşit mīstafalā	Raşit Mustafalar	Koşucu	Sülale içi lakap
rāşit mīstafa	Raşit Mustafa	Koşucu (Mustafa)	
rāşit nazmi		Koşucu (Nazmi)	
rāşit aga		Koşucu (Raşit)	
rāşit oca	Raşit Hoca	Koşucu (Raşit)	II. lakap
rāşit ismēllē	Raşit İsmailler	Koşucu	II. lakap
rāşit ismēl	Raşit İsmail	Koşucu	Eski lakap

recep hasanlar

irecep asannā	Recep Hasanlar	Arslan	Eski lakap
irecep asan	Recep Hasan	Arslan (Hasan)	Eski lakap
irecep fatme	Recep Fatma	Demir	Eski lakap
karabıyık asannā	Karabıyık Hasanlar	Can (Hasan)	Sülale içi lakap
karabıyık asan	Karabıyık Hasan	Can (Hasan)	Eski lakap
karabıyık amdi	Karabıyık Hamdi	Can (hamdi)	Eski lakap

⁹⁰ Lapseki, Çataltepe Köyünden gelme Pomaktır.

rüveyseler

rüveyselē	Rüveyseler	Çelik	
rüveyse		Çelik (Rüveyse)	Kadın lakabı
asan çelikelē	Hasan Çelikler	Çelik	II. lakap
asan çelik	Hasan Çelik	Çelik (Hasan)	
aτçe çelik	Hatice Çelik	Çelik (Hatice)	

S**sağır ömerler**

sār ömerlē	Sağır Ömerler	Gezen	
sār ömer	Sağır Ömer	Gezen	
kara kadir		Gezen (Kadir)	
kel māmıt	Kel Mahmut	Gezen (Mahmut)	
māmıt oca	Mahmut Hoca	Gezen (Mahmut)	II. lakap
sār ali	Sağır Ali	Gezen (Ali)	

salim ağalar

sālimālā	Salim Ağalar	Gezer	
tavıkcı sālimlē	Tavukçu Salimler	Gezer	II. lakap
mataracıālā	Mataracılar	Gezer	Sülale içi lakap
mataracı	Mataracı	Gezer (Ali)	Eski lakap
küçük sālimlē	Küçük Salimler	Gezer	Sülale içi lakap
küçük sālim		Gezer (Salim)	
batakçı		Gezer (Salim)	II. lakap
batakçıālā	Batakçılar	Gezer	II. lakap

feradālar	Ferhat Ağalar	Gezer	Eski lakap
feradā	Ferhat Ağa	Gezer	Eski lakap

nefer āmetlē	Nefer Ahmetler	Gezer	Sülale içi lakap
nefer		Gezer (Ahmet)	
nefer āmet	Nefer Ahmet	Gezer (Ahmet)	II. lakap
yanık beytulla	Yanık Beytullah	Gezer (Beytullah)	

paşālā	Paşalar	Gezer	Sülale içi lakap
paşa		Gezer (Mehmet)	Eski lakap
islam paşa		Gezer (İslam)	
paşa islam		Gezer (İslam)	II. lakap
paşa üsēn	Paşa Hüseyin	Gezer (Hüseyin)	

pāmpi atçe	Pampi Hatice	Gezer	Kadın lakabı
pāmpi nūrye	Pampi Nuriye	Gezer	Kadın Lakabı

selim ağalar

selimālā	Selim Ağalar	Ocak	
fēmi usta	Fehmi Usta	Ocak (Fehmi)	
ismēl usta	İsmail Usta	Ocak (İsmail)	
ismēl ustalā	İsmail Ustalar	Ocak	II. lakap
koca āşe	Koca Ayşe	Ocak (Ayşe)	Kadın lakabı
küçük āşe	Küçük Ayşe	Ocak (Ayşe)	Kadın lakabı
necmetin usta	Necmettin Usta	Ocak (Necmettin)	
selim usta		Ocak (selim)	

seyitler

seyitlē	Seyitler	Sezer	
seyidōlu	Seyit Oğlu	Sezer (Seyit)	Eski lakap
seyit ölları	Seyit Oğulları	Sezer	Eski lakap
ālīm oca	Halim Hoca	Sezer (Halim)	
ālīm ocalā	Halim Hocalar	Sezer	Sülale içi lakap
kōfteci		Sezer (Mustafa)	
seyidā	Seyit Ağa	Sezer (Seyit)	Eski lakap
seyit abba		Sezer (Seyit)	II. lakap
seyit üsēn	Seyit Hüseyin	Sezer	Eski lakap

seyit ağalar

seyidālā	Seyit Ağalar	Emir	
kāniye abu		Emir (Kaniye)	
seyidā	Seyit Ağa	Emir (Seyit)	
bāryeli	Bahriyeli	Baykuş (Hasan)	Eski lakap
sucuk atçe	Sucuk Hatice	Baykuş	Eski lakap
sucuk anne		Baykuş (Hatice)	Eski lakap

süpürgeci sālimler

süpürgeci sālidlē	Süpürgeci Salimler	Akkaya	
sālīm abba		Akkaya (Salim)	Eski lakap
süpürgeci sālīm		Akkaya (Salim)	Eski lakap
süpürgeci sālīm		Akkaya (Selim) ⁹¹	

⁹¹ Biga, Kayapınar Köyünden gelme evlatlıktır ve gerçek adı Selim Kahraman'dır.

süvariler

süvarilē	Süvariler	Uzun	
ākif aga		Uzun (Akif)	Eski lakap
süvāri abba		Uzun (Hüseysin)	Eski lakap
süvāri ismēl	Süvari İsmail	Uzun (İsmail)	
sıdıkalā	Sıdıkalar	Çetin	Eski lakap
sıdıka anne	Sıdıka Anne	Çetin (Sıdıka)	Eski lakap
ökkeş		Çetin (Hüseysin)	

Ş**şerif aliler**

şerif alilē	Şerif Aliler	Çetin	
şerif ali		Çetin (Şerif Ali)	

şerifler

şeriflē	Şerifler	Şeker	
şerifā	Şerif Ağa	Şeker (Şerif)	
akkı agalā	Hakkı Ağalar	Şeker	Sülale içi lakap
akkı aga	Hakkı Aga	Şeker	
akkı çavışlā	Hakkı Çavuşlar	Şeker	Sülale içi lakap
akkı çavış	Hakkı Çavuş	Şeker	II. lakap
çavış aga	Çavuş Aga	Şeker (Hakkı)	II. lakap
şerif mıstafalā	Şerif Mustafalar	Şeker	Sülale içi lakap
çetin		Şeker (Muzaffer)	
şerif mıstafa	Şerif Mustafa	Şeker	
şerif osman		Şeker	

şevket ağalar

şefkedālā	Şevket Ağalar	Kılıç	
şefkedā	Şevket Ağa	Kılıç	
şefket aga	Şevket Aga	Kılıç (Şevket)	Eski lakap
şefketlē	Şevketler	Kılıç	II. lakap
şefkedānın āmet	Şevket Ağanın Ahmet	Aydın	Eski lakap

T**tahir ağalar**

tāyirālā	Tahir Ağalar	Akarsu	
tāyirā	Tahir Ağa	Akarsu (Tahir)	

asiye anne		Akarsu (Asiye)	
sātçı ābil	Saatçi Habil	Akarsu (Habil)	
sātçı ādil	Saatçi Adil	Akarsu (Adil)	
tāyir aga	Tahir Aga	Akarsu	II. lakap
tāyirlē	Tahirler	Akarsu	II. lakap
tahsinler			
tāsillē	Tahsinler	Bülbül	
tāsil āmet	Tahsin Ahmet	Bülbül	Eski lakap
tāsil āmetlē	Tahsin Ahmetler	Bülbül	II. lakap
topallar			
topallā	Topallar	Dişli	
topal anne		Dişli (Fatma)	Eski lakap
pomak anne ⁹²		Dişli (Fatma)	II. lakap
toskalar			
toskalā	Toskalar	Kay	
toska ali		Kay	
toska bekir		Kay	
toska selim		Kay	
toksa selimlē	Yoksa Selimler	Kay	II. lakap
toska şaban		Kay	
toska mēmetlē	Toska Mehmetler	Kay	Sülale içi lakap
toska mēmet	Toska Mehmet	Kay (Mehmet)	
tursaklar			
tursaklā	Tursaklar	Tursak	
tursak abba		Tursak (Ali) ⁹³	
tursak ali		Tursak	
tursak āmet	Tursak Ahmet	Tursak	
tursak amit	Tursak Hamit	Tursak	
tursak anne		Tursak (Ayşe)	
tursak aşe	Tursak Ayşe	Tursak	II. lakap
tursak ismet		Tursak	
tursak mēmet	Tursak Mehmet	Tursak	
tursak osman		Tursak	
tursak sālīm		Tursak	

⁹² Lapseki, Beyçayır Köyünden gelme Pomaktır.

⁹³ Biga, Çakırlı Köyünden gelme içgüveydir.

tursak sülbiye		Tursak	Eski lakap
tursak üsēn	Tursak Hüseyin	Tursak	
koca tursak		Tursak (Ali)	II. lakap

tavşan āmetlē	Tavşan Ahmetler	Ekinci	Eski lakap
tavşan āmet	Tavşan Ahmet	Ekinci (Ahmet)	Eski lakap

U

uzunlar

uzunnā	Uzunlar	Gül	
kör ali		Gül (Ali)	
kör alilē	Kör Aliler	Gül	Sülale içi lakap
uzun āmetlē	Uzun Ahmetler	Gül	II. lakap
uzun āmet	Uzun Ahmet	Gül	

uzun salimler

uzun sālīmē	Uzun Salimler	Uzun	Eski lakap
uzun sālīm		Uzun (Salim)	Eski lakap
sālīm anne		Uzun (Havva)	Eski lakap
ava anne	Havva Anne	Uzun (Havva)	II. lakap

Y

yahyalar

yāyalar	Yahyalar	Şahin	
yāya ali	Yahya Ali	Şahin (Ali)	Eski lakap
yāya ali	Yahya Ali	Şahin (Ali)	Başka kişi
yāya bilāl	Yahya Bilal	Şahin (Bilal)	
yāya fatme	Yahya Fatma	Şahin (Fatma)	
yāya ibrām	Yahya İbrahim	Şahin (İbrahim)	Eski lakap
yāya ibrāyim	Yahya İbrahim	Şahin (İbrahim)	II. lakap

yavaşlar

yavaşlā	Yavaşlar	Yavaş	
yavaş asannā	Yavaş Hasanlar	Yavaş	Sülale içi lakap
yavaş asan	Yavaş Hasan	Yavaş	
yavaş rāfet		Yavaş	

yavaş ibrāmlā	Yavaş İbrahimler	Yavaş	Sülale içi lakap
fettāniye gelin		Yavaş (Fettaniye)	Kadın lakabı
yavaş āmet	Yavaş Ahmet	Yavaş	

yavaş ibrām	Yavaş İbrahim	Yavaş
yavaş mēmet	Yavaş Mehmet	Yavaş

yavaş osmanlar

yavaş osmannā	Yavaş Osmanlar	Yavaş	
ilmi agalā	Hilmi Agalar	Yavaş	Sülale içi lakap
belber ismēl	Berber İsmail	Yavaş	
sāfet yavaş	Saffet Yavaş	Yavaş	
yavaş ibrām	Yavaş İbrahim	Yavaş	
yavaş ilmi	Yavaş Hilmi	Yavaş	
yavaş ismēl	Yavaş İsmail	Yavaş	II. lakap
yavaş osman		Yavaş (Osman)	Eski lakap
yavaş sāfet		Yavaş	
yavaş sebāttin	Yavaş Sebahattin	Yavaş	
yavaş selāttin	Yavaş Selahattin	Yavaş	